

Przykłady działań na rzecz zmian w środowisku szkolnym i lokalnym

Przykłady działań na rzecz zmian w środowisku szkolnym i lokalnym

DOBRE PRAKTYKI W PRACY Z MŁODZIEŻĄ

PRAWA CZŁOWIEKA
TERAZ!
To jest w twoich rękach

Wydawca:

Stowarzyszenie Amnesty International
ul. Piękna 66a/2
00-672 Warszawa
tel/faks: (22) 827 60 00
e-mail: amnesty@amnesty.org.pl
www.amnesty.org.pl

Autorka:

Agnieszka Kochanowicz

W publikacji zostały wykorzystane treści z raportów szkół uczestniczących w projekcie oraz z materiałów ewaluacji zewnętrznej prowadzonej przez Ewę Pinterę.

Opracowanie graficzne i skład:

Agnieszka Kraska Ultra-Fiolet

Korekta:

Anna Roszatycka

Nakład:

1000 egzemplarzy

Warszawa 2014

ISBN: 83-922757-7-2

Druk:

Studio reklamy i poligrafii
Lucyna Zawadzka
ul. Godebskiego 53
05-090 Janki

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach polsko-szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Zdjęcie na okładce: Młodzież w czasie Obozu Praw Człowieka w Międzywodziu, wrzesień 2013 r.

Szanowni Państwo,

w Wasze ręce oddaje publikację przedstawiającą efekty trzyletniej pracy w ramach projektu „Prawa człowieka: Teraz! To jest w Twoich rękach”. Od 2011 roku młodzież, nauczyciele/ki, animatorzy/ki w prawie 200 miejscowościach w Polsce brali udział w cyklu warsztatów poświęconych prawom człowieka. Ponad 1800 uczniów i uczennic przyjrzało się swojemu najbliższemu otoczeniu, aby potem działać na rzecz jego poprawy. Metodologia projektu sprawiła, że młodzi ludzie nie tylko badali i poznawali najbliższą rzeczywistość pod kątem praw człowieka, ale nabywali także umiejętności reagowania na przypadki ich łamania.

W fazie końcowej każda osoba odkryła w sobie aktywistę/aktywistkę i wspólnie z grupą postawiła na zmianę społeczności szkolnej i lokalnej, czego bezpośrednim efektem są ponad 34 wydarzenia publiczne przygotowane samodzielnie przez grupy zaangażowanych młodych osób, których celem wciąż jest przekształcanie najbliższego środowiska w przyjazne prawom człowieka.

Mamy nadzieję, że zawarte w tej publikacji przykłady projektów uczniowskich i dobre praktyki pracy z młodzieżą staną się inspiracją dla kolejnych szkół i edukatorów/ek, co sprawi, że grono tych świadomych i zaangażowanych osób będzie się powiększać i trwale umacniać podstawy społeczeństwa obywatelskiego, które mobilizuje do działania na rzecz poszanowania praw człowieka.

Draginja Nadaždin
Dyrektorka Amnesty International Polska

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
PRZYKŁADY PROJEKTÓW UCZNIOWSKICH	7
Z zamkniętymi oczami przez Ostrowiec	8
Co Ty wiesz o swoich prawach?	11
Popatrz na prawo... człowieka	14
I Ty możesz działać na rzecz praw człowieka – warto!	17
Pomagamy osiągnąć szczęście, czyli prawa człowieka w zasięgu ręki	20
Prawa moje, Twoje, nasze... ..	22
Nie bądź obojętny, nie dyskryminuj!	24
Przestrzeń publiczna – dla mnie, dla ciebie, dla wszystkich	26
Pomóż przetrwać zimę	28
Bez niczego z czymś	31
Moje prawo do równości. Mam prawo do nauki	34
Stop przemocy w rodzinie	36
Co my wiemy o prawach człowieka i Amnesty International?	38
 DOBRE PRAKTYKI W PRACY Z MŁODZIEŻĄ NA RZECZ ZMIAN W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I LOKALNYM	 41
Zorientowanie na zmianę i kontekst lokalny	43
Praca w grupie i metoda projektu	44
Wspólne organizowanie akcji	47
Logiczny ciąg poszczególnych etapów projektu	49
Różnorodność i dostosowanie form edukacyjnych	52
Wspólna praca na Obozie Praw Człowieka	55
Wsparcie działaczek i działaczy organizacji pozarządowych	59
Partnerskie i angażujące podejście do młodych ludzi	61
 Zakończenie	 63

WPROWADZENIE

Projekty uczniowskie to świetna lekcja współpracy, ważny krok w rozwoju i doskonała okazja do działania na rzecz zmiany zarówno w środowisku szkolnym, jak i otoczeniu lokalnym. Niektórzy widzą w projektach jedynie obowiązek, ale nie musi tak być! Młodzi ludzie współpracujący z Amnesty International w ramach projektu „Prawa człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach” zmieniając siebie, pokonywali istniejące bariery, zdobywali nowe umiejętności obywatelskie oraz podejmowali działania na rzecz zmian w swoim otoczeniu.

Ewaluacja projektu pokazała, że młodzież rozwinęła w sobie pewność siebie, umiejętności współpracy, rozwiązywania trudnych sytuacji, negocjacji, odwagi do wychodzenia poza szkołę ze swoimi pomysłami i wiele innych kompetencji ważnych w życiu młodego obywatela/młodej obywatelki. Zmiany te były możliwe dzięki grupowej pracy metodą projektu, zaangażowaniu w organizowanie akcji, udziałowi w warsztatach, spotkaniach i obozie praw człowieka.

Pozytywne zmiany obserwowane były na różnych poziomach, np. w relacjach uczniowskich, w większej świadomości i wrażliwości wobec konkretnych tematów, w zakresie używanego języka, postaw i zachowań wobec innych osób. To z kolei umożliwiło wprowadzenie zmian w obszarze praw człowieka w najbliższym otoczeniu.

Z przyjemnością przedstawiam przykłady różnych działań, które podjęli/ły uczniowie i uczennice w ramach projektu „Prawa człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach” w latach 2012-2013. Grupy młodzieży wraz z nauczycielami/kami przez kilka miesięcy razem uczyły się, integrowały, identyfikowały przejawy łamania praw człowieka w swoim otoczeniu, aby stworzyć własny projekt uczniowski i podjąć działanie na rzecz zmiany w swoim środowisku szkolnym i lokalnym. Prezentowane przykłady działań stanowią ilustrację dobrych praktyk podjętych w ramach projektu. Z całą pewnością można powiedzieć, że wszystkie zrealizowane projekty uczniowskie przyczyniły się do aktywizacji młodzieży na rzecz zmian w swoim otoczeniu, wzrostu umiejętności obywatelskich i kształtowania poczucia współodpowiedzialności za swoją społeczność.

Metodologia projektu „Prawa człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach” zakładała ciąg logicznych, następujących po sobie etapów, mających wspierać proces uczenia się. Młodzież krok po kroku mogła zdobywać nowe umiejętności i uczyć się przez doświadczanie różnych sytuacji i podejmowanie prób działania. Projekty uczniowskie i podejmowane w ramach nich działania były inspirowane udziałem uczniów i uczennic w warsztatach i głębszym poznawaniem praw człowieka. Na podstawie analizy najbliższego otoczenia zostały zidentyfikowane problemy w obszarze praw człowieka oraz ich potencjalne rozwiązania. Uczestnicy i uczestniczki pracowali/ły przy wsparciu platformy e-learningowej, materiałów do pracy z grupą, a dodatkowo niektórzy/e uczestniczyli/ły w tygodniowym Obozie Praw Człowieka organizowanym przez Biuro Amnesty International. Wypracowane działania uczniowskie były zwieńczeniem ich pracy w projekcie i doprowadziły do konkretnych zmian w ich otoczeniu.

Zapraszam do krótkiego przeglądu różnych działań i akcji, zrealizowanych przez młodzież zaangażowaną w projekt oraz do przyjrzenia się dobrym praktykom projektu „Prawa człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach”.

A map of Poland with 100 cities marked by red dots. The cities are distributed across the country, with a higher concentration in the central and southern regions. The map includes the following cities (from north to south, west to east):

- Województwo Pomorskie: Wejherowo, Gdańsk, Nowy Dwór Gdański, Dzierżgoń, Morąg, Olsztyn, Augustów, Elk, Nieckowo, Białystok, Kleosin, Bielsk Podlaski.
- Województwo Wielkopolskie: Koszalin, Rewal, Maszewo, Szczecin, Reptowo, Walcz, Pila, Bydgoszcz, Ostaszewo, Toruń, Obrowo, Włocławek, Płock, Łąck, Kutno, Zgierz, Łódź, Poznań, Skórzewo, Żnin, Białe Błota, Ciechanów, Ostrołęka, Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Łódzkie: Łódź, Zgierz, Kutno, Łąck, Płock, Ciechanów, Ostrołęka, Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Świętokrzyskie: Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Małopolskie: Kraków, Tarnów, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Śląskie: Katowice, Chorzów, Gliwice, Zabrze, Sosnowiec, Bytom, Mysłowice, Olkusz, Trzebinia, Oświęcim, Przeciszyn, Bysina, Żywiec, Tenczyn, Radziechowy.
- Województwo Lubelskie: Lublin, Piaski, Adamów, Kąkolewnica, Siedlce, Mokobody, Wisznice.
- Województwo Mazowieckie: Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Zachodniopomorskie: Koszalin, Rewal, Maszewo, Szczecin, Reptowo, Walcz, Pila, Bydgoszcz, Ostaszewo, Toruń, Obrowo, Włocławek, Płock, Łąck, Kutno, Zgierz, Łódź, Poznań, Skórzewo, Żnin, Białe Błota, Ciechanów, Ostrołęka, Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Lubuskie: Zielona Góra, Konotop, Leszno, Nowa Sól, Ostrów Wielkopolski, Legnica, Brzeg Dolny, Oleśnica, Namysłów, Dąbrowka Dolna, Blachownia, Częstochowa, Lubliniec, Gliwice, Zawiercie, Chorzów, Mysłowice, Olkusz, Trzebinia, Oświęcim, Przeciszyn, Bysina, Żywiec, Tenczyn, Radziechowy.
- Województwo Śląskie: Katowice, Chorzów, Gliwice, Zabrze, Sosnowiec, Bytom, Mysłowice, Olkusz, Trzebinia, Oświęcim, Przeciszyn, Bysina, Żywiec, Tenczyn, Radziechowy.
- Województwo Łódzkie: Łódź, Zgierz, Kutno, Łąck, Płock, Ciechanów, Ostrołęka, Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Świętokrzyskie: Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Małopolskie: Kraków, Tarnów, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Śląskie: Katowice, Chorzów, Gliwice, Zabrze, Sosnowiec, Bytom, Mysłowice, Olkusz, Trzebinia, Oświęcim, Przeciszyn, Bysina, Żywiec, Tenczyn, Radziechowy.
- Województwo Lubelskie: Lublin, Piaski, Adamów, Kąkolewnica, Siedlce, Mokobody, Wisznice.
- Województwo Mazowieckie: Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Zachodniopomorskie: Koszalin, Rewal, Maszewo, Szczecin, Reptowo, Walcz, Pila, Bydgoszcz, Ostaszewo, Toruń, Obrowo, Włocławek, Płock, Łąck, Kutno, Zgierz, Łódź, Poznań, Skórzewo, Żnin, Białe Błota, Ciechanów, Ostrołęka, Warszawa, Brwinów, Nadarzyn, Radziejowice, Stara Błotnica, Radom, Opoczno, Skarżysko-Kamienna, Ostrowiec Świętokrzyski, Czermin, Mielec, Rzeszów, Sędziszów Młp., Przemyśl.
- Województwo Lubuskie: Zielona Góra, Konotop, Leszno, Nowa Sól, Ostrów Wielkopolski, Legnica, Brzeg Dolny, Oleśnica, Namysłów, Dąbrowka Dolna, Blachownia, Częstochowa, Lubliniec, Gliwice, Zawiercie, Chorzów, Mysłowice, Olkusz, Trzebinia, Oświęcim, Przeciszyn, Bysina, Żywiec, Tenczyn, Radziechowy.

PRZYKŁADY PROJEKTÓW UCZNIOWSKICH

Grupa z Bolesławca biorąca udział w Obozie Praw Człowieka,
który odbył się w Międzywodziu, wrzesień 2013 r.

Miejsce: Ostrowiec Świętokrzyski,

Liceum Ogólnokształcące nr III im. Władysława Broniewskiego

Projekt: Z zamkniętymi oczami przez Ostrowiec

Temat: Prawa osób niepełnosprawnych, antydyskryminacja

Cel: Uświadomienie młodym ludziom z jakimi problemami stykają się osoby niepełnosprawne na co dzień

Zasięg: Szkolny, międzyszkolny i lokalny

Formy działania: Happening, konferencja

Opiekun: Szymon Pająk

CZY UCZNIOWIE I UCZENNICE LO MOGĄ ZORGANIZOWAĆ KAMPANIĘ SPOŁECZNĄ NA SKALĘ MIASTA?

Młodzież z Liceum Ogólnokształcącego nr III w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz ze swoim opiekunem podjęła się bardzo ambitnego zadania. Identyfikując problemy w swoim otoczeniu, zwróciła uwagę na prawa osób niepełnosprawnych ruchowo oraz trudności, z którymi się borykają w codziennym życiu z powodu barier. Dotyczą one otoczenia, architektury, ale nie tylko. Bariery mamy także w sobie, aby zauważyć oraz pomóc osobom niepełnosprawnym. Kiedy cel projektu został określony młodzież zabrała się do organizacji dwóch wydarzeń. 21 października 2013 r., w słoneczny poniedziałek, zorganizowano happening dla uczniów i uczennic szkoły. Jak relacjonuje młodzież: „nawiązaliśmy współpracę z mediami, władzami miasta, służbami bezpieczeństwa, ratownikami medycznymi i rehabilitantami. Zainscenizowaliśmy sytuacje z życia codziennego osób niepełnosprawnych, tj. poruszających się na wózku inwalidzkim lub osób niewidomych. Nasi

rówieśnicy mogli pokonać wytyczoną trasę, czyli nierówny chodnik czy krawężnik na wózku inwalidzkim lub z zawiązanymi oczami. Towarzyszyło nam również Harcerskie Centrum Pierwszej Pomocy. Akcja wywarła ogromne wrażenie zarówno na uczniach, jak i mediach, dyrekcji szkoły oraz Panu Wiceprezydencie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, Pawle Górniaku, który również uczestniczył w wydarzeniu”. Po happeningu odbyła się projekcja filmu połączona z dyskusją. „Po wypowiedziach uczniów zauważyliśmy, że akcja odniosła sukces – komentuje dalej uczennica – Młodzi ludzie podeszli do tematu poważnie, mówili, że nie zdawali sobie sprawy, jak proste dla nas czynności mogą sprawiać wiele problemów osobom niepełnosprawnym. Proponowali wiele rozwiązań, które mogłyby zostać wprowadzone, by chociaż trochę ułatwić im życie”. Po tym wydarzeniu w prasie, radiu i telewizji pojawiło się wiele pozytywnych komentarzy dotyczących happeningu.

z jakim się spotyka. Spotkanie to wywarło ogromne wrażenie i zachęciło młodzież do dalszej współpracy z zaproszoną Panią Agatą. „Potem zaprosiliśmy Panią Agatę na Maraton Pisania Listów i ona się wypowiadała. Cała sala zamilkła. Wszyscy byli wzruszeni. Pani Agata później do nas przyszła i nam podziękowała, że się mogła zaangażować, jak bardzo zmieniła swoje nastawienie. Teraz zakłada sama fundację. To było takie miłe, że nasze działania miały znaczenie dla niej, że zmieniliśmy coś w jej życiu”.

[illegible]

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Uświadomienie młodzieży i mieszkańcom miasta obecności osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej/społeczeństwie. Pokazanie trudności, wyzwań oraz potrzeb pełnego zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne.
- Dotarcie do setek osób z tematem praw osób niepełnosprawnych i antydyskryminacji (udział około 100 osób w happeningu, 500 osób w konferencji, informacje o działaniach dotarły do wielu osób za pośrednictwem mediów). Informacje o projekcie pojawiały się w prasie (Echo Ostrowieckie), radiu (Radio

Kielce) i telewizji (ostrowiecTV), co zdecydowanie pomogło w dotarciu z tematem praw osób niepełnosprawnych i przekazem projektu do szerokiego grona społeczności lokalnej.

- Wystosowanie apelu do władz miasta o głębsze przyjrzenie się sytuacji osób niepełnosprawnych w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- Zaangażowanie jednej konkretnej osoby niepełnosprawnej, która mogła przedstawić swoją perspektywę i podzielić się swoimi doświadczeniami.
- Współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

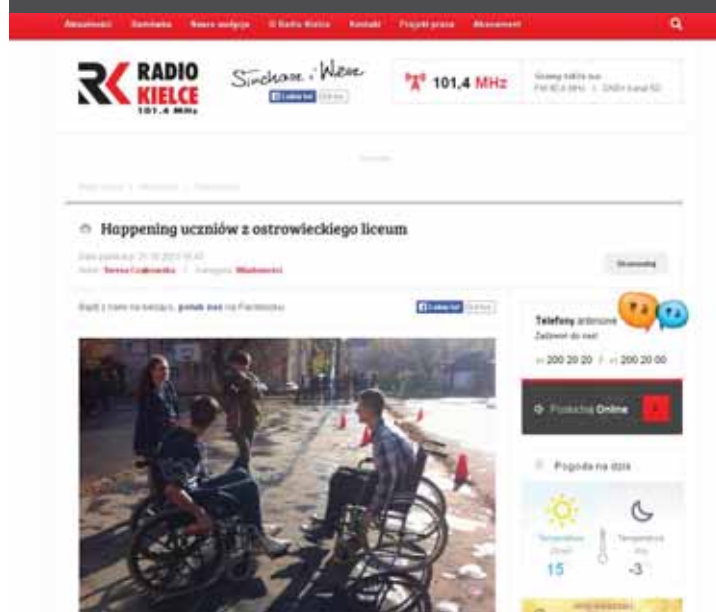
Dobra współpraca i integracja grupy z rówieśnikami w szkole, pomoc ze strony grona pedagogicznego, dyrekcji oraz władz miasta.

Szeroki zasięg działania poprzez różne formy akcji i medialny rozgłos.

Dotarcie do osoby niepełnosprawnej i oddanie jej głosu, aby sama mogła opowiedzieć o swoich problemach, priorytetach, wyzwaniach.

Dotarcie do mediów lokalnych i informowanie ich o planach. Dzięki temu wiele mediów mogło uczestniczyć w obu wydarzeniach, co pomogło w dotarciu do szerokiego grona z tematem praw osób niepełnosprawnych.

Informacje o happeningu, które ukazały się na stronach internetowych Radia Kielce oraz telewizji lokalnej LokalnaTV

Miejsce: Elk, I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego

Projekt: Co Ty wiesz o swoich prawach?

Temat: Prawa człowieka, działalność Amnesty International

Cel: Zwiększenie świadomości o prawach człowieka w swoim otoczeniu

Zasięg: Szkolny, międzyszkolny

Formy działania: Ankieta, film, zajęcia edukacyjne

Opiekunka: Iwona Malinowska

CO ZROBIĆ, ABY OBALIĆ MIT, ŻE „MÓJ GŁOS NIC NIE ZMIENI”?

Potrzebę zwiększenia świadomości o prawach człowieka w swoim otoczeniu dostrzegli/ły uczniowie i uczennice I Liceum Ogólnokształcącego w Elku i tym tematem zajęli/ły się w ramach swojego projektu.

Grupa zaangażowanych uczniów i uczennic przeprowadziła badanie ankietowe wśród swoich kolegów i koleżanek w szkole, dotyczące wiedzy o prawach człowieka. Wyniki ankiet pozwoliły lepiej przygotować scenariusz zajęć oraz materiały, które miały pomóc doprowadzić do oczekiwanej zmiany wzrostu wiedzy i świadomości o prawach człowieka i o Amnesty International. Młodzież skupiła

się na opracowaniu scenariusza zajęć „Prawa człowieka – czym są, jak je chronić, kto o nie walczy”, a następnie przeprowadzeniu ich na lekcjach wychowawczych. Kolejnym ważnym działaniem było nakręcenie filmu przybliżającego ideę praw człowieka oraz kampanie Amnesty International. Od samego pomysłu aż po montaż, film zrealizowany został samodzielnie przez młodzież. Pomyśłodawczynią była jedna z uczennic liceum. Młodzi ludzie amatorską kamerą nakręcili ciekawy i mocny w przekazie film ze swoim udziałem. Film prezentuje poszczególne prawa człowieka oraz kampanie Amnesty International. Konfrontuje w nich obiegowe

Informacje o projekcie na portalu lokalnym www.elk.wm.pl oraz na stronie szkolnego profilu portalu społecznościowego www.facebook.com/1loelk

Wielki, 18 marca 2014, Języki Europejskie, Nauka, Rodzina

Elk.wm.pl

Wielki portal informacyjny, wiadomości z Elku i okolic, informacje o imprezach, wydarzeniach i regionie, Elku i Elku i powiatu.

Strona Główna | SPORT | PRZEŻYJ | NA WYDARZENIE | NAJLEPSZE | GALERIA | PODMIOTY | PAPA | URODZINY | DODAJ SWOJE INFORMACJE | PRZEMOC

Strona Główna | SPORT | PRZEŻYJ | NA WYDARZENIE | NAJLEPSZE | GALERIA | PODMIOTY | PAPA | URODZINY | DODAJ SWOJE INFORMACJE | PRZEMOC

Prawa człowieka są w Twoich rękach

2014-03-18 10:00:00 w: 2014-03-17 12:07:40

Czym są prawa człowieka i kto o nie walczy, wiedza uczniów trzech klas z I LO w Elku. Od 9 do 13 września wraz z opiekunką, Iwoną Malinowską, uczestniczyli one w ogólnopolskim obwodzie organizowanym przez Amnesty International w Medynopolu.

Szkolne było efektem akcji „Prawa człowieka: teraz to jest w Twoich rękach”, mającej na celu zachęcenie młodzieży do działania i uniesienia własnych pomysłów, a także do promocii wolontariatu i współpracy w społeczności szkolnej. Przez kilka miesięcy roku szkolnego 2012/2013 każda zgrupowana grupa wzięła udział w różnych warsztatach, by przygotować się do tworzenia własnego programu działań.

Wartości zaczęły się wdrażać wiosną 2013 z udziałem w nich Iwona Siewka, Karolina Pągowa, Marta Puchaczewska, Michał Mechelski, Anna Ręzyk, Martyna Anielska, Kasia Andrzejewska, Wiktorina Górnowska, Izabela Sokolowska, Joanna Markowska, Anna Ślęcka i Urszula Litwac.

— Odebraliśmy się w swojej sile sportu, na których realizowaliśmy scenariusze przygotowane przez Amnesty — mówi Iwona Siewka, nauczycielka z I LO. — Zajęcia poświęcone były integracji grupy, diagnozowaniu problemów z przestrzeganiem praw człowieka w najbliższym otoczeniu, wyszukiwaniem miejsc, gdzie można szukać pomocy w razie łamania tychże praw. Zdobiliśmy również, jak prawa człowieka przestrzegane są w naszej szkole. Najważniejsze w naszych

Wielki, 18 marca 2014, Języki Europejskie, Nauka, Rodzina

Elk.wm.pl

Wielki portal informacyjny, wiadomości z Elku i okolic, informacje o imprezach, wydarzeniach i regionie, Elku i Elku i powiatu.

Strona Główna | SPORT | PRZEŻYJ | NA WYDARZENIE | NAJLEPSZE | GALERIA | PODMIOTY | PAPA | URODZINY | DODAJ SWOJE INFORMACJE | PRZEMOC

Strona Główna | SPORT | PRZEŻYJ | NA WYDARZENIE | NAJLEPSZE | GALERIA | PODMIOTY | PAPA | URODZINY | DODAJ SWOJE INFORMACJE | PRZEMOC

Prawa człowieka są w Twoich rękach

2014-03-18 10:00:00 w: 2014-03-17 12:07:40

Czym są prawa człowieka i kto o nie walczy, wiedza uczniów trzech klas z I LO w Elku. Od 9 do 13 września wraz z opiekunką, Iwoną Malinowską, uczestniczyli one w ogólnopolskim obwodzie organizowanym przez Amnesty International w Medynopolu.

Szkolne było efektem akcji „Prawa człowieka: teraz to jest w Twoich rękach”, mającej na celu zachęcenie młodzieży do działania i uniesienia własnych pomysłów, a także do promocii wolontariatu i współpracy w społeczności szkolnej. Przez kilka miesięcy roku szkolnego 2012/2013 każda zgrupowana grupa wzięła udział w różnych warsztatach, by przygotować się do tworzenia własnego programu działań.

Wartości zaczęły się wdrażać wiosną 2013 z udziałem w nich Iwona Siewka, Karolina Pągowa, Marta Puchaczewska, Michał Mechelski, Anna Ręzyk, Martyna Anielska, Kasia Andrzejewska, Wiktorina Górnowska, Izabela Sokolowska, Joanna Markowska, Anna Ślęcka i Urszula Litwac.

— Odebraliśmy się w swojej sile sportu, na których realizowaliśmy scenariusze przygotowane przez Amnesty — mówi Iwona Siewka, nauczycielka z I LO. — Zajęcia poświęcone były integracji grupy, diagnozowaniu problemów z przestrzeganiem praw człowieka w najbliższym otoczeniu, wyszukiwaniem miejsc, gdzie można szukać pomocy w razie łamania tychże praw. Zdobiliśmy również, jak prawa człowieka przestrzegane są w naszej szkole. Najważniejsze w naszych

opinie o różnych obszarach praw człowieka z faktami i działalnością Amnesty International. Kulminacją filmu jest sentencja wypowiedziana na koniec „Nie podpiszę petycji, bo mój głos nic nie zmieni”. Do osoby, która wypowiada to zdanie stopniowo dołączają kolejne, powtarzając to samo. „Na samym końcu widoczna jest duża grupa powtarzająca to samo zdanie, ale widz zaczyna rozumieć, że wbrew pozorom, głos takiej dużej grupy ma jednak znaczenie. Przesłanie tego filmu jest bardzo wyraźne i przemawiające do widza. Wzbudził on zainteresowanie innych grup, nauczycielek, które wyraziły chęć wykorzystywania go podczas swoich zajęć” – podsumowuje opiekunka jednej z grup projek-

towych. Ten przekaz dodatkowo obala mit o bezradności jednej osoby oraz podkreśla, że głos każdej osoby ma znaczenie.

Tak zmotywowana i zmobilizowana młodzież nawiązała kontakt z mediami, aby pokazać swoje działania i rozesłała materiały do trzech innych szkół. Na zakończenie projektu ponownie przeprowadzona została ankieta sprawdzająca efekty działań. Wyniki ankiety jasno wskazują, że wśród młodzieży wzrosła wiedza na temat praw człowieka i działalności Amnesty International, a zorganizowany w grudniu 2013 r. Maraton Pisania Listów tylko potwierdza pozytywny wpływ i mobilizację do działania wśród tych młodych ludzi.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Przeprowadzenie ankiety sprawdzającej wiedzę przed projektem oraz po zrealizowaniu działań, co pozwoliło zobaczyć realny wpływ działań projektowych na społeczność szkolną i zakładaną zmianę.

Wykorzystanie filmu jako ciekawej i atrakcyjnej formy edukacyjnej oraz całkowita samodzielność uczniów i uczennic w tworzeniu tego materiału.

Stworzenie materiału, który nie daje gotowej odpowiedzi, ale zmusza widza do refleksji nad swoimi przekonaniami, postawami i wiedzą o świecie i o prawach człowieka.

Wyniki ankiety przeprowadzonej w szkole przed projektem oraz ponownie w grudniu, przed Maratonem Pisania Listów, grudzień 2013 r.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Zainteresowanie uczniów i uczennic prawami człowieka, przejawami ich łamania oraz możliwościami podejmowania działań na rzecz zmian. Uświadamianie społeczności szkolnej, czym są prawa człowieka oraz wzrost wiedzy na temat praw człowieka i działalności Amnesty International.
- Zachęcenie do aktywnego działania, zaangażowanie w przygotowanie Marato-

nu Pisania Listów oraz w powstanie filmu o prawach człowieka na świecie.

- Opracowanie scenariusza zajęć oraz filmu, materiałów edukacyjnych, które można wykorzystywać do dalszej pracy z innymi grupami.

- Uświadomienie młodzieży biorącej udział w projekcie, że głos pojedynczej osoby też się liczy oraz, że „razem mamy siłę”.

Uczennice liceum w czasie warsztatów o prawach człowieka, listopad 2013 r.

Miejsce: Czermin, Gimnazjum

Projekt: Popatrz na prawo... człowieka

Temat: Prawa człowieka

Cel: Wzrost świadomości uczniów i uczennic na temat łamania praw człowieka w środowisku lokalnym oraz uświadomienie, że zmienianie świata należy zaczynać od siebie i własnego otoczenia

Zasięg: Szkolny, lokalny

Formy działania: Warsztaty, marsz, konkurs filmowy, gra terenowa

Opiekunka: Ryszarda Kryczka

JAK JEDNOCZEŚNIE UCZYĆ SIĘ, DOBRZE SIĘ BAWIĆ I ROZWIJAĆ SVOJE UMIEJĘTNOŚCI OBYWATELSKIE?

Przygotowania do realizacji projektu „Popatrz na prawo... człowieka” autorstwa młodzieży z Gimnazjum w Czerminie rozpoczęły się od promocji projektu i zachęcania uczniów i uczennic szkoły do włączenia się w jego realizację. Chętni uczniowie i uczennice ze szkoły mieli/ły za zadanie przygotować filmik dokumentalny na konkurs oraz transparenty z napisami odwołującymi się do lokalnych problemów w obszarze praw człowieka. Pomysłowi konkursu filmowego towarzyszyło hasło „Powiedz mi, a zapomnę. Pokaż mi, a zapamiętam. Pozwól mi wziąć udział, a zrozumieć”. Prace ruszyły. Jednocześnie dla klas, z których uczniowie i uczennice zgłosili/ły się do projektu, odbywały się warsztaty na temat stereotypów, tolerancji i dyskryminacji, w których wzięło udział 220 osób. Kulminacją projektu było dwudniowe wydarzenie – marsz pod Urząd Gminy, maraton filmowy zgłoszonych filmików do konkursu oraz gra terenowa o prawach człowieka. Aby dwudniowe wydarzenie z udziałem ponad 30 osób mogło się udać, trzeba było jeszcze

zadbać o sponsorów, ale z tym młodzież nie miała większych kłopotów. Pomoc zaoferowały lokalne sklepy, dodatkowego wsparcia udzieliła Rada Rodziców. Dyrekcja szkoły zgodziła się na nocleg w szkole i udostępnienie stołówki wraz z personelem do pomocy. Zgodę na marsz wyraził Wójt Gminy. Wszystko zapowiadało się obiecująco, nawet deszcz 18 października 2013 r. nie zniechęcił młodzieży do przemarszu z transparentami i skandowaniem haseł: „Nie mów wulgarnie, boskończysz marnie!”, „Stop wulgaryzmom!”, „Nie zaśmiecaj środowiska!”, „Różnice są dobre”. Wieczorem młodzież integrowała się przy ognisku, a późnym wieczorem zorganizowano maraton filmowy, w czasie którego ogłoszono zwycięzców konkursu. Wybrano trzy najlepsze filmiki spośród 47 zgłoszonych do konkursu. Grę terenową zrelacjonowała w szkolnej gazecie członkini Szkolnej Grupy Amnesty International: „W sobotę wypoczęci uczniowie, po pysznym śniadaniu, rozpoczęli kolejny etap projektu, którym była gra terenowa. Uczniowie zostali podzieleni na 4 grupy,

które rywalizowały między sobą. Dziewczyny ze szkolnej grupy wręczyły im mapy, na których były zaznaczone punkty w terenie, gdzie mieli się stawić, by rozwiązać zadanie związane z prawami człowieka. W sześciu punktach na terenie Czermina czekały na uczestników dziewczyny ze szkolnej grupy. Uczestnicy rozwiązywali punktowane zadania i otrzymywali kartki z prawami człowieka na potwierdzenie zaliczenia danego punktu. Gra okazała się bardzo ciekawa i wzbudziła zainteresowanie uczniów. Wszystkie zadania wykonywali wzorowo, chociaż nie obyło się bez przygód. Jedna z grup zgubiła się w terenie i nie zdążyła w czasie zrealizować zadań. Wszyscy jednak szczęśliwie dotarli do gimnazy. Myślę, że długo nie zapomną tej

przygody... wszyscy wesoło i miło spędzili czas pełen wrażeń i poprzez zabawę nauczyli się wiele o prawach człowieka". W ramach podsumowania zorganizowano ankietę dla wszystkich osób uczestniczących w projekcie, aby zebrać informacje zwrotne i wyciągnąć lekcje na przyszłość. Wyniki pokazały, że należy angażować do działań uczniów/uczennice klas pierwszych, gdyż ich wiedza jest niedostateczna, a działalność szkolnej grupy Amnesty International postrzegana jest jako potrzebna w kształtowaniu prawidłowych postaw społecznych. W lokalnej gazecie Korso oraz w gazetkach szkolnych pojawiały się informacje o projekcie oraz podziękowania dla wszystkich, którzy wsparli działania grupy.

Informacja prasowa lokalnej gazety Korso o działaniach szkolnej grupy w Czerminie, październik 2013 r.

O prawa człowieka

CZERMIN. Szkolna grupa Amnesty International z Gimnazjum w Czerminie 18 i 19 października uczestniczyła w projekcie „Popatrz na PRAWO człowieka”.

W ramach projektu odbyła się parada, podczas której uczniowie skandowali hasła przeciwko wulgaryzmom w języku, a także związane z ochroną środowiska. Na zakończenie dnia w szkole odbył się maraton filmowy, na którym jury oceniało filmy zgłoszone do konkursu „Powiedz mi, a zapomnę. Pokaż mi, a zapamiętam. Pozwól mi wziąć udział, a zrozumieć”. Pierwsze miejsce zajął film „Pomóż i ty. Ziemia czeka...”

Gimnazjaliści z Czermina uczą się, co oznaczają prawa człowieka. Henryk Kantor, Delikatesów Sezam – Lucyna Paluch, sklepiu

Fot. rent

ZW

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Zaangażowanie, entuzjazm i wielki zapal i wśród uczniów i uczennic do nakręcenia filmików.
- Współpraca ze szkolnym i lokalnym środowiskiem, co umożliwiło zorganizowanie dwudniowego wydarzenia dla ponad 30 osób.
- Bardzo wyraźne zaistnienie Szkolnej Grupy Amnesty International i jej działań w społeczności lokalnej.
- Uświadomienie osobom uczestniczącym w projekcie, że zmiany zaczynają się od nas samych i najbliższego otoczenia, a każde podjęte działanie na rzecz pozytywnej zmiany ma znaczenie i może przynieść rezultat.
- Zaangażowanie młodzieży w dalsze działania, np. Maraton Pisania Listów w grudniu 2013 r.

Uczennice z Czermina podczas warsztatów poświęconych podsumowaniu projektu, luty 2014 r.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Podejmowanie działań, które dają możliwość uczenia się przez doświadczenie i refleksję o nas samych i najbliższym otoczeniu, a przy okazji integrują młodzież i budują poczucie współodpowiedzialności.

Budowanie współpracy w środowisku lokalnym (media, władze szkolne i lokalne, biznes) oraz gromadzenie wsparcia przy realizacji swoich pomysłów.

Miejsce: Włocławek, II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika

Projekt: I Ty możesz działać na rzecz praw człowieka - warto!

Temat: Prawa człowieka, działalność Amnesty International

Cel: Rozpowszechnienie wiedzy na temat praw człowieka oraz działalności Amnesty International w swoim najbliższym otoczeniu

Zasięg: Międzyszkolny i lokalny

Formy działania: Warsztaty, happening

Opiekunka: Elżbieta Kamińska

JAK WŁOCŁAWSKA MŁODZIEŻ ANGAŻOWAŁA INNE SZKOŁY DO WSPÓŁPRACY?

Współpraca między szkołami dla włocławskiej młodzieży okazała się niebawem istotna, aby wprowadzać zmiany w swoim otoczeniu. Uczniowie i uczennice II Liceum Ogólnokształcącego we Włocławku zdecydowali/ły się rozpowszechniać wiedzę na temat praw człowieka oraz działalności Amnesty International w swoim najbliższym otoczeniu, dobrze im znanym środowisku szkół ponadgimnazjalnych.

W pierwszej kolejności młodzież postarała się o formalną akceptację pomysłu w Wydziale Edukacji Urzędu Miasta, następnie swój pomysł przedstawiła dyrekcjom szkół ponadgimnazjalnych. Choć plany były większe, udało się nawiązać współpracę z dwiema szkołami, które zadeklarowały stworzenie szkolnych grup Amnesty International i przyłączenie się do wspólnych akcji na rzecz praw człowieka. W kontaktach z niektórymi szkołami problemem okazał się opór i brak otwartości na nowe inicjatywy. Mając już jednak zgodę na „wejście do szkoły”, młodzież wykorzystała swoją siłę, jaką był kontakt rówieśniczy. To uczniowie i uczennice, a nie osoby dorosłe,

przychodzili/ły do nowych szkół prowadzić spotkania. „Młodzież przygotowała się do spotkań (prezentacja, informacje, powielona Powszechna Deklaracja Praw Człowieka). Przeprowadziła spotkania, zachęcając do założenia szkolnej grupy, brania udziału w kampaniach i pilnych akcjach, wspólnego happeningu promującego prawa człowieka i działalność Amnesty International” – relacjonowała opiekunka grupy. Przez trzy tygodnie młodzież przeprowadzała spotkania w szkołach i zachęcała do utworzenia szkolnych grup lub lokalnej grupy Amnesty International we Włocławku i rozpowszechniała treść Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka na terenie szkół. Wreszcie 21 listopada 2013 roku włocławska młodzież zorganizowała happening na Placu Wolności w centrum miasta, propagujący prawa człowieka, w szczególności kampanię SOS Europo, poświęconą prawom uchodźców i migrantów. Udział w akcji wzięli/ły również uczniowie i uczennice z innych szkół, a mobilizacja do przyścia odbyła się również za pomocą portali społecznościowych i sieci komórkowych. Podczas krótkiej akcji młodzież rozdawała ulotki informacyjne.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zapoznanie młodzieży z wybranymi wrocławskimi szkołami ponadgimnazjalnymi z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka i jej znaczeniem oraz zapoznanie z działalnością Amnesty International.
- Nawiązanie współpracy z dwiema szkołami i deklaracje stworzenia szkolnych grup Amnesty International.
- Zaznaczenie obecności Amnesty International w mieście poprzez zorganizowanie happeningu.
- Zachęcenie młodzieży do działania na rzecz praw człowieka w tym aktywizowanie ich oraz kształtowanie umiejętności współpracy, czego przykładem było wspólne zorganizowanie w grudniu 2013 r. Maratonu Pisania Listów Amnesty International.

Grupa z Wrocławia podczas happeningu, listopad 2013 r.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Młodzież z Włocławka podczas pracy nad planowaniem kolejnych akcji, marzec 2014 r.

Kontakt rówieśniczy między młodzieżą z różnych szkół i współpraca przy wspólnym przedsięwzięciu.

Budowanie poparcia dla własnych pomysłów, czyli akceptacja projektu w Urzędzie Miasta, spotkania z dyrekcjami szkół, co zaowocowało dalszym zainteresowaniem i obecnością przedstawicieli UM i dyrekcji szkół na Maratonie Pisania Listów.

Wykorzystanie różnych form działania oraz różnych kanałów komunikacji bezpośredniej i pośredniej z rówieśnikami.

POMAGAMY OSIĄGNĄĆ SZCZĘŚCIE, CZYLI PRAWA CZŁOWIEKA W ZASIĘGU RĘKI

Miejsce: Wrocław, Gimnazjum nr 29 im. Konstytucji 3 Maja

Projekt: Pomagamy osiągnąć szczęście, czyli prawa człowieka w zasięgu ręki

Temat: Dyskryminacja, prawa osób niepełnosprawnych, ofiar przemocy, kobiet i mężczyzn

Cel: Pokazanie sytuacji osób, których prawa człowieka są łamane oraz sposobów reagowania na przejawy łamania praw człowieka

Zasięg: Szkolny, międzyszkolny

Formy działania: warsztaty, spotkania z ekspertami/tkami, przewodnik audiowizualny

Opiekunka: Sabina Świtata

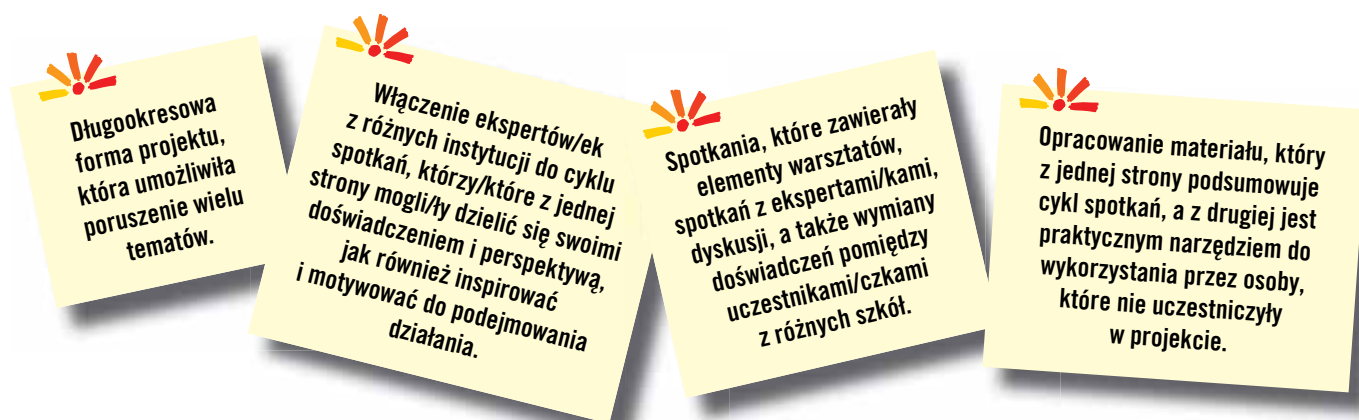
JAK POKAZAĆ, ŻE PRAWA CZŁOWIEKA SĄ NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI?

Szkolna grupa Amnesty International z Gimnazjum nr 3 we Wrocławiu ma na swoim koncie nie jedno wielkie przedsięwzięcie na rzecz praw człowieka. Grupa licząca 20 osób, od lat prężnie działa i z każdym nowym rokiem szkolnym wciąga nowe osoby. Autorski projekt szkolnej grupy zakładał pracę z czterema modułami tematycznymi: stop dyskryminacji osób niepełnosprawnych, stop przemocy i niebezpieczeństwu, stop dyskryminacji kobiet oraz stop dyskryminacji mężczyzn. Warsztaty, ćwiczenia w przestrzeni miejskiej, wizyty w różnych instytucjach, spotkania z ekspertami/kami, dyskusje, filmy – to tylko niektóre aktywności, które podejmowała młodzież uczestnicząca w projekcie w ramach każdego z modułów. Każdy moduł to kilkugodzinne spotkanie, w czasie którego młodzież z różnych szkół rozmawiała, uczyła się, doświadczała i wy-

ciągała wnioski w zakresie przeciwdziałania przejawom łamania praw człowieka. Spotkania modułowe odbywały się od listopada 2012 r. do stycznia 2013 r. Warto dodać, że w spotkaniach uczestniczyli/ły przedstawiciele i przedstawicielki różnych instytucji m.in. Wrocławskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenia „Ostoja”, Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 12 dla Niesłyszących i Słabosłyszących we Wrocławiu, Komisaratu Wrocław Stare Miasto, Fundacji na Rzecz Równości. Zaproszeni goście opowiadali o swoich doświadczeniach, o prawach człowieka, o tym jak dbać o swoje bezpieczeństwo, jak reagować na dyskryminację, stereotypy czy przemoc. Każdy moduł kończył się nagraniem wypowiedzi uczestniczek i uczestników projektu do powstającego przewodnika audiowizualnego.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Wzrost wiedzy i świadomości wśród młodzieży z kilku szkół wrocławskich na temat dyskryminacji oraz praw człowieka.
- Zapoczątkowanie współpracy między szkołami, co daje możliwość dalszej współpracy przy okazji innych wydarzeń (np. Maratonu Pisania Listów).
- Poznanie mechanizmów dyskryminacji oraz nabycie umiejętności przeciwdziałania jej.
- Opracowanie autorskiego programu edukacyjnego.
- Opracowanie przewodnika audiowizualnego, który podsumowuje cały projekt.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Uczestnicy i uczestniczki warsztatów o bezpieczeństwie w ramach modułu „Stop przemocy i niebezpieczeństwu”, grudzień 2012 r.

Miejsce: Oleśnica, Gimnazjum nr 3 im. „Podróżników i Odkrywców Polskich”

Projekt: Prawa moje, Twoje, nasze...

Temat: Prawa człowieka

Cel: Zwiększenie świadomości mieszkańców/ek Oleśnicy w zakresie praw człowieka

Zasięg: Szkolny i lokalny

Formy działania: Happening, gra planszowa w przestrzeni miejskiej, wystawa plakatów, zajęcia edukacyjne

Opiekunki: Katarzyna Hawryluk, Anna Lisiecka

W JAKI SPOSÓB ZAPROSIĆ SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ DO ROZMOWY O PRAWACH CZŁOWIEKA I WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE?

Oleśnica, trzydziestoparotysięczne miasto niedaleko Wrocławia. Tam kolejny projekt o prawach człowieka zrealizowały uczennice Gimnazjum nr 3, aby zwiększyć świadomość mieszkańców/ek miasta w tym temacie. Gimnazjalistki zorganizowały wystawę dotyczącą praw człowieka, na której przedstawiły prace wykonane przez szkolnych kolegów i koleżanki. Wszystkie plakaty można było oglądać w holu Miejskiego Ośrodka Kultury i Sportu przez 3 tygodnie października 2013 r. „Następnym punktem projektu był zorganizowany w gimnazjum Tydzień Praw Człowieka trwający od poniedziałku 21 października do piątku 25 października 2013 r., w ramach którego każda z klas w szkole uczestniczyła w prelekcji na ten temat. Wśród uczniów i nauczycieli kwestia poszanowania praw człowieka wzbudzała naprawdę duże zainteresowanie i wszyscy chętnie uczestniczyli w zajęciach oraz często zabierali głos, prowadząc ciekawą dyskusję” – dodają uczennice. Warto dodać,

że przeprowadzono zajęcia dla wszystkich 15 klas gimnazjum, a dodatkowe akcje na korytarzu w czasie przerw wzbudzały dalsze zainteresowanie prawami człowieka. Kiedy młodzież szkolna była już zaznajomiona z prawami człowieka, a mieszkańcy/ki odwiedzający/ce MOKiS zainteresowali/ły się plakatami, nadszedł czas, aby bardziej wyjść w przestrzeń miejską. Gimnazjalistki zorganizowały akcję na Placu Zwycięstwa w Oleśnicy za zgodą burmistrza miasta. Organizatorki tak relacjonowały to wydarzenie: „na placu kolorową kredą narysowałyśmy grę miejską, w której wszyscy chętni mieszkańcy naszego miasta mogli sprawdzić swoją wiedzę na temat praw człowieka... W czasie trwania naszej akcji można było również na drzewie życzeń zapisać na listku swoje marzenie”. Wydarzenie zauważyły lokalne media, dzięki czemu z informacją o akcji i prawach człowieka udało się dotrzeć do szerszego grona mieszkańców/ek miasta.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców Oleśnicy o prawach człowieka, w szczególności zgromadzenie około 50 osób w jednym miejscu i rozmowa o problemach współczesnego świata.
- Wzrost świadomości o prawach człowieka oraz przejawach ich łamania wśród gimnazjalistów i gimnazjalistek.
- Współpraca w szkole, z burmistrzem i MOKiS, która zaowocowała wieloma przedsięwzięciami (tworzenie plakatów, wystawa, akcja w przestrzeni miejskiej).

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Różne formy działania i zakres angażowania społeczności szkolnej i lokalnej poprzez wykonywanie plakatów w szkole, zajęcia czy akcje w czasie przerw, wystawę plakatów w przestrzeni miejskiej oraz akcję połączoną z grą o prawach człowieka, zabawą integracyjną oraz dyskusją o współczesnym świecie.

Zaangażowanie wielu mieszkańców/ek miasta poprzez ciekawą formę – grę miejską.

Zwiększanie zasięgu akcji wraz z rosnącym zainteresowaniem otoczenia.

Samodzielna współpraca młodzieży z mediami, wiadomości pojawiły się w lokalnym portalach informacyjnych.

Miejsce: Chorzów, Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II

Projekt: Nie bądź obojętny, nie dyskryminuj!

Temat: Prawa osób niepełnosprawnych, antydyskryminacja

Cel: Zwrócenie uwagi społeczności lokalnej oraz władz miasta na dość powszechny problem, dotyczący osoby niepełnosprawne ruchowo, jakim jest brak możliwości swobodnego poruszania się

Zasięg: Szkolny i lokalny

Formy działania: Happening, petycja

Opiekunka: Zofia Cofałka

JAK ZROBIĆ MOCNE WRAŻENIE NA SPIESZĄCYCH SIĘ PRZECHODNIACH?

Przystanek „Chorzów Metalowców”, na skrzyżowaniu ulic Katowickiej, 3 Maja i Metalowców, 20 listopada 2013 r. mógł zaskoczyć wielu przechodniów i mieszkańców aglomeracji śląskiej. Młoda dziewczyna pcha wózek inwalidzki, na którym siedzi jej kolega. Prosi przechodniów o pomoc w zniesieniu go po stromych schodach, prowadzących do przejścia podziemnego. To jedyna możliwość przedostania się na drugą stronę ulicy. Grupa uczniów i uczennic gimnazjum chciała w ten sposób pokazać, jak trudne do pokonania są bariery architektoniczne, a także jak ważna jest wrażliwość innych osób i gotowość pomocy. Jednocześnie zbierane były podpisy pod petycją do władz miasta z apelem o „obniżenie krawężników, wybudowanie podjazdów i wind, przynajmniej w obrębie ważnych instytucji i węzłów komunikacyjnych, a jeżeli to możliwe w całym mieście”.

Wybór miejsca nie był przypadkowy. Chorzów Metalowców to przystanek przesiadkowy tramwajów i autobusów łączących

wszystkie ościenne miasta – Katowice, Gliwice, Zabrze, Świętochłowice, Bytom, Sieмяnowice, Tarnowskie Góry, Rudę Śląską, a także wszystkie dzielnice Chorzowa. Dlatego właśnie gimnazjaliści/stki wybrali/ły to miejsce na happening „Nie bądź obojętny, nie dyskryminuj”.

Poprzez tą akcję, młodzież zwracała uwagę społeczności lokalnej oraz władz miasta na brak możliwości swobodnego poruszania się osób niepełnosprawnych ruchowo. Akcji towarzyszył również wielki transparent z hasłem projektu, megafon oraz licznik, na którym pokazywano liczbę osób popierających akcję i osób obojętnych. Warto dodać, że akcję zauważył radny miasta, który wyszedł do młodzieży i podpisał się również pod petycją. Podkreślał „*akcja jest rewelacyjna... oddolna, czyli obywatelska, to jest najlepsza rzecz jaka może być... to naprawdę działa na władze miasta*”.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Uświadomienie władzom miasta i społeczności lokalnej, że osoby niepełnosprawne ruchowo oraz osoby poruszające się z wózkami dla dzieci nie mają możliwości przedostania się na drugą stronę ulicy i to w miejscu jednego z głównych węzłów komunikacyjnych w mieście.
- Zachęcenie społeczności lokalnej do pomagania osobom niepełnosprawnym i przełamywania barier osobistego kontaktu.
- Uświadomienie władzom miasta i społeczności lokalnej, że obojętność na proble-

my ludzi niepełnosprawnych lub wybranych grup społecznych (w tym przypadku osób z dziećmi na wózku) to również przejaw dyskryminacji.

- Kształtowanie wśród społeczności lokalnej postaw otwartości wobec osób niepełnosprawnych. Umożliwienie mieszkańcom/kom wyrażenia sprzeciwu wobec dyskryminacji poprzez podpisanie petycji (zebrano ponad 140 podpisów w czasie 3 godzin akcji, oraz ponad 220 kolejnych w szkole).

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Uświadomienie społeczności lokalnej w temacie dyskryminacji przez doświadczenie i zaaranżowanie sytuacji codziennej. Skuteczne uświadomienie co w praktyce oznacza dla osób niepełnosprawnych poruszanie się na wózkach.

Wybór ruchliwego miejsca na dotarcie do wielu osób i pokazywanie realnych trudności w pokonywaniu barier architektonicznych, z którymi stykają się osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich i z wózkami dla dzieci.

Wyrażanie sprzeciwu przez uczniów i uczennice wobec dyskryminacji osób niepełnosprawnych oraz tworzenie poparcia dla swojego sprzeciwu poprzez zbieranie podpisów pod petycją, która została przekazana władzom miasta.

Młodzież tworzy mapę okolicy i zaznacza na niej ważne miejsca, maj 2013 r.

Miejsce: Zgierz, Centrum Kultury Dziecka

Projekt: Przestrzeń publiczna – dla mnie, dla ciebie, dla wszystkich

Temat: Prawa osób niepełnosprawnych, antydyskryminacja

Cel: Zwiększenie świadomości mieszkańców Zgierza odnośnie ich prawa do dostępu do przestrzeni publicznej oraz ułatwienie osobom niepełnosprawnym ruchowo dostępu do niej

Zasięg: Lokalny

Formy działania: Happening, gra miejska

Opiekunka: Ilona Majewska

JAK ZGIERSKA MŁODZIEŻ NAPRAWIŁA DZWONEK NA POCZCIE?

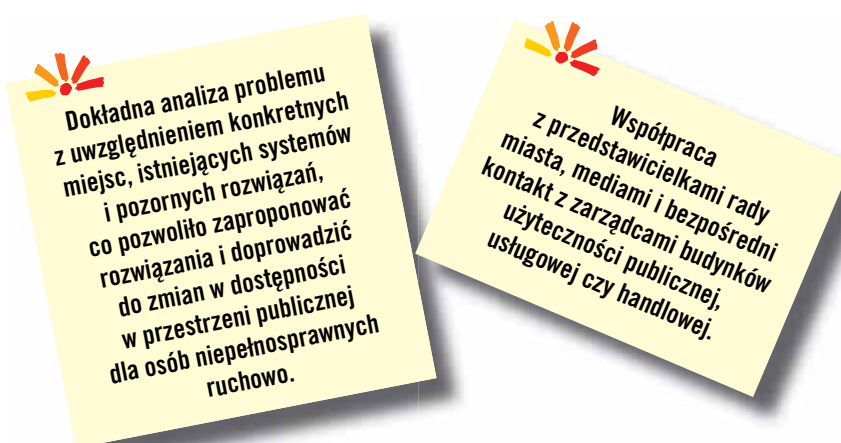
Kolejnym przykładem działania na rzecz zwalczania przejawów dyskryminacji wobec osób niepełnosprawnych są działania grupy ze Zgierza. Działania wyglądały nieco inaczej niż w Ostrowcu Świętokrzyskim czy Chorzowie. Młodzież z Centrum Kultury Dziecka przyjrzała się przede wszystkim budynkom administracji publicznej, punktom usługowym, handlowym oraz miejscom rekreacji. Młodzież postawiła sobie za cel nie tylko wzrost świadomości wśród mieszkańców Zgierza w temacie praw osób niepełnosprawnych do dostępu do przestrzeni publicznej, ale również zmianę, która zakładała zwiększenie tej dostępności. Zaczęło się od analizy miejsc i tworzenia szczegółowej mapy miasta z rodzajami barier i utrudnień. 26 października 2012 r. młodzież zorganizowała nietypową grę miejską. Osoby sprawne ruchowo usiadły na wózki inwalidzkie i miały do wykonania pewne zadania np. wystać list na pocztę, wejść do Młodzieżowego Domu Kultury na salę teatralną, wejść do banku, dostać się na komendę policji, do biblioteki, na salę konferencyjną Urzędu Miasta oraz przejechać się autobusem. Zadania pozornie łatwe okazały się trudne i czasochłonne,

bo wiele istniejących ułatwień dla osób niepełnosprawnych ruchowo okazywało się pozornymi lub niedziałającymi. Radna miasta, która poruszała się na jednym z wózków przekonała się o tym sama „dzwonię już 10 minut i nie słyszę tego dzwonka” – relacjonowała dziennikarzom – „Dopiero państwo musieli tam iść interweniować”. Utrudnienia i bariery okazały się możliwe do pokonania tylko dzięki pomocy kolegów i koleżanek, którzy/które pomagali/ły osobom na wózkach. Akcja została zauważona i nagłośniona w lokalnej telewizji, a problemowe miejsca oznaczone na specjalnej mapie. Informacje o wszystkich miejscach oraz barierach, które zostały ocenione jako ograniczające dostęp do przestrzeni publicznej zostały przekazane zarządcom budynków i władzom miasta z apelem o niedyskryminowanie osób niepełnosprawnych ruchowo. Co najważniejsze, działania te przyniosły pozytywny skutek na wielu płaszczyznach. Młodzież dalej angażuje się w działania na rzecz praw człowieka i w grudniu 2012 r. zorganizowała Maraton Pisania Listów. Ponadto w przestrzeni publicznej doszło już do pewnych pozytywnych zmian.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Nagłośnienie w mediach sprawy ograniczeń osób niepełnosprawnych ruchowo w dostępie do przestrzeni publicznej i uświadomienie jej mieszkańcom/kom Zgierza.
- Naprawienie dzwonka przy głównym oddziale poczty w Zgierzu, po interwencji młodzieży.
- Dostosowanie i naprawa podjazdu dla osób niepełnosprawnych w Centrum Kultury Dziecka przy okazji rewitalizacji ogrodu.
- Zaangażowanie uczestników/czek akcji w Maraton Pisania Listów w grudniu 2012 r. i inne działania na rzecz praw człowieka.
- Stworzenie mapy z zaznaczeniem miejsc z ograniczoną dostępnością dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Osoby uczestniczące w grze miejskiej przed budynkiem Poczty Głównej w Zgierzu próbują dostać się do środka, październik 2012 r.

Plakat projektu „Przestrzeń publiczna – dla mnie, dla ciebie, dla wszystkich”.

Miejsce: Ostrołęka, Gimnazjum nr 2 im. Danuty Siedzikówny „Inki”

Projekt: Pomóż przetrwać zimę

Temat: Prawa człowieka, prawo do mieszkania

Cel: Zwrócenie uwagi mieszkańców/ek miasta na prawa osób bezdomnych

Zasięg: Szkolny i lokalny

Formy działania: Ankieta, happening

Opiekunka: Magdalena Techmańska

W JAKI SPOSÓB PRZEDSTAWIAĆ PROBLEM BEZDOMNOŚCI?

Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych w 11 artykule stanowi o „prawie każdego do odpowiedniego poziomu życia dla niego samego i jego rodziny, włączając w to wyżywienie, odzież i mieszkanie, oraz do stałego polepszania warunków bytowych”. W Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, w artykule 25, czytamy: „Każdy człowiek ma prawo do stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego rodziny, włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i konieczne świadczenia socjalne, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w inny sposób od niego niezależny”. Co te prawa mają wspólnego z gimnazjalistami/kami z Ostrołęki? Młodzież przeprowadziła wśród społeczności szkolnej i lokalnej ankietę dotyczącą postrzegania osób bezdomnych i wiedzy na temat instytucji, które je wspierają. Wyniki pokazały, że osoby bezdomne postrzegane są w negatywnym świetle, stanowią problem dla miasta, są ofiarami przemocy fizycznej i werbalnej, a co druga osoba ankietowana nie wiedzia-

ła, które instytucje pomagają bezdomnym. Ponieważ w mieście żyją osoby bezdomne, był to niewątpliwie temat, który wymagał podjęcia działania. Młodzież postawiła sobie za cel zwrócenie uwagi mieszkańców/ek miasta na prawa ludzi bezdomnych oraz pokazanie samych zainteresowanych i ich życia w świetle praw człowieka. 22 listopada 2012 r. 70 osobowa grupa gimnazjalistów/ek wyruszyła ze szkoły do centrum miasta, gdzie stworzyła miasteczko kartonowych domów. „My w tych kartonowych pudłach spędziliśmy zaledwie 15 minut i było nam strasznie zimno. Bezdomni w okresie zimowym, ciągle narażeni są na znacznie gorsze warunki” – powiedziała jedna z uczestniczek w wywiadzie. Kilkanaście osób leżało w kartonach, na ławkach, przykryta kocami. Pozostałe trzymały żółte transparenty z hasłami: „Prawa człowieka dotyczą każdego z nas!”, „Każdy ma prawo do mieszkania”, „Każdy człowiek ma prawo, by szanowane było jego życie i godność, które stanowią dobra nienaruszalne”, „Reaguj! Wspieraj! Nie przechodź obojętnie”, „Agresja wobec bezdomnych stanowi naruszenie podstawowych praw człowieka” czy „Bezdomność

stanowi naruszenie podstawowych praw człowieka”. Młodzież przygotowała również plakaty informujące o instytucjach wspierających bezdomnych, nawiązała współpracę z MOPR, Caritas, Strażą Miejską i noclegownią dla bezdomnych oraz zorganizowała zbiórkę koców, ciepłych ubrań i termosów. Jedyną rolę osób bezdomnych nie była widoczna w tym przedsięwzięciu. Działania

młodzieży poparł Urząd Miasta. Media lokalne informowały o akcji, zarówno przed 22 listopada jak i po wydarzeniu. W prasie i na portalach internetowych pojawiły się relacje, zdjęcia, wypowiedzi uczestników i uczestniczek akcji (m.in. w Kurierze Ostrołęckim, na portalach www.kurierostrolecki.pl, www.eostroleka.pl, www.moja-ostroleka.pl, www.nowaostroleka.pl, www.to.com.pl).

Uczennice z transparentami w czasie akcji w centrum miasta, listopad 2012 r.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zwrócenie uwagi mieszkańców/ek Ostrołęki na prawa osób bezdomnych poprzez zorganizowanie akcji publicznej i rozpowszechnienie informacji w mediach lokalnych.
- Nawiązanie współpracy z instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym.
- Wsparcie osób bezdomnych przed nadchodzącą zimą.
- Zaangażowanie społeczności szkolnej w działania na rzecz praw człowieka i w zorganizowanie przedsięwzięcia o zasięgu lokalnym.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Zadbanie przy organizowaniu akcji o rozgłos medialny i współpracę z lokalnymi instytucjami, które zajmują się pomocą osobom bezdomnym, osobom w trudnej sytuacji materialnej czy zagrożonym wykluczeniem.

Różne formy oddziaływania na mieszkańców/ki w czasie akcji – miasteczko papierowych domów, widok młodzieży na ławkach, czy w kartonach, transparenty, informacje o instytucjach udzielających pomocy z numerem telefonu.

Przeprowadzenie badania ankietowego w społeczności szkolnej i lokalnej.

Informacje i zdjęcia z akcji umieszczone na portalach lokalnych Tygodnika oraz Kuriera Ostrołęckiego.

Miejsce: Toruń, I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika

Projekt: Bez niczego z czymś

Temat: Prawo do mieszkania, antydyskryminacja

Cel: Pokazanie obrazu życia osób bezdomnych i wpływ na sposób postrzegania ludzi ubogich w społeczności lokalnej

Zasięg: Szkolny i lokalny

Formy działania: Film, spotkania dyskusyjne

Opiekunka i opiekun: Małgorzata Bogucka-Pabian, Artur Nowak

Materiały warsztatowe z Obozu Praw Człowieka, w czasie którego toruńska młodzież dopracowywała projekt, wrzesień 2012 r.

JAK PRZYBLIŻYĆ MŁODZIEŻY ŻYCIE OSÓB BEZDOMNYCH I ZADBAĆ O ICH ZROZUMIENIE?

„Ludzie, od których każdy z nas mógłby się czegoś nauczyć”, taką puentę widzimy na końcu filmu o ludziach bezdomnych, który nakręciła młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu. Ludzie bezdomni przebywający w okolicach szkoły i Starego Miasta zainspirowali młodzież do zajęcia się tym tematem. Film jest zapisem dokumentalnym wywiadów z osobami bezdomnymi oraz miejsc i sytuacji z życia ludzi bezdomnych w Toruniu. Film przedstawia prawdziwe historie, ukazuje rzeczywistość kilku bezdomnych mężczyzn, ich drogę do bezdomności, ale również ich zainteresowania i plany na przyszłość. Dowiadujemy się, że w schronisku mieszkają ludzie wykształceni, doświadczeni zawodowo, którzy w wyniku życiowych tragedii czy decyzji stali się bezdomnymi. Podchodzą jednak z optymizmem do rzeczywistości, która ich otacza. Są pogodzeni ze swoją sytuacją, czują odpowiedzialność za siebie, swoje decyzje i nie obwiniają nikogo za to kim są, ani gdzie są. Materiał filmowy, który powstał w ramach projektu został wykorzystany do zajęć edukacyjnych z młodzieżą gimnazjalną i licealną w Toruniu. Autorzy/autorki projek-

tu relacjonowali/ły po projekcjach dla toruńskiej młodzieży: „*Problem ten nie był obcy dla uczniów, podeszli oni do zajęć aktywnie, od początku chętnie opowiadali sytuacje, podczas których zetknęli się z osobami bezdomnymi... Film, który został przedstawiony młodzieży, wywołał spore emocje.. Pojawiło się wiele pytań, na które staraliśmy się udzielić odpowiedzi... Młodzież chętnie wysłuchała tych opowieści, była ciekawa losów bohaterów po nakręceniu filmu. Film oraz wykład pozwoliły uczniom na spojrzenie na omawiane zjawisko z nieco szerszej perspektywy, po tej lekcji osoba bezdomna nie miała kojarzyć się już tylko z alkoholizmem czy narkomanią. Staraliśmy się pokazać młodzieży, że bezdomność może wynikać z ogromnej życiowej tragedii, niemożności przystosowania się do realiów obecnego świata czy też ze świadomego wyboru takiej drogi życiowej*”. Młodzież przedstawiła również sposoby radzenia sobie w takich sytuacjach, i miejsca, gdzie można szukać pomocy. Zdaniem twórców/twórczyń, film wywarł spore wrażenie i skłaniał widzów do refleksji, a także do zmiany postrzegania i postawy wobec osób bezdomnych.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNĄĆ:

- Stworzenie materiału filmowego z wywiadami z kilkoma bezdomnymi mężczyznami, którzy opowiadają o sobie i swoim życiu.
- Zmiana podejścia młodzieży, która miała okazję zobaczyć film i podyskutować, do problemu bezdomności.

- Wywołanie dyskusji, wzbudzenie zainteresowania i refleksji na temat bezdomności i ludzi, którzy znaleźli się w takiej sytuacji.
- Przybliżenie przyczyn bezdomności, obalenie powszechnie obowiązujących stereotypów dotyczących tego zjawiska.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Film pokazuje ludzi bezdomnych, którzy sami chcą o sobie opowiadać. Oddanie głosu bohaterom filmu. Opowieść tych ludzi jest sednem przekazu, a twórcy nie interpretują, ani nie zmieniają wypowiedzi bohaterów filmu.

Wykorzystanie materiału filmowego do dalszej pracy z młodzieżą, jako inspiracji do dyskusji, refleksji.

Młodzież prezentuje film i swój projekt podczas Gali Wolontariatu w Warszawie, grudzień 2012 r.

Miejsce: Blachownia, Gimnazjum im. Janusza Korczaka

Projekt: Moje prawo do równości. Mam prawo do nauki.

Temat: Prawo do nauki

Cel: Pomoc w nauce dla wszystkich chętnych uczniów,
odrabianie prac domowych

Zasięg: Międzyszkolny

Formy działania: Ankieta, organizowanie czasu po lekcjach dla dzieci
i udzielanie pomocy w nauce

Opiekunka: Grażyna Olszewska

JAK MŁODZI LUDZIE MOGĄ BUDOWAĆ SVOJE KOMPETENCJE, JEDNOCZEŚNIE POMAGAJĄC INNYM?

Prawo do nauki jest podstawowym prawem człowieka, uznanym przez artykuł 26 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, artykuł 14 Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, artykuł 28 Konwencji o Prawach Dziecka. Hasło „Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych zajęć bez względu na status materialny rodziców” przyświecało uczniom i uczennicom gimnazjum w Blachowni, kiedy tworzyli/ły własny projekt. Chcieli/chciały pokazać, że każdy ma prawo do nauki, jak i podkreślić równość uczniów i uczennic w dostępie do dodatkowych zajęć czy pomocy w nauce. Młodzi ludzie z gimnazjum przygotowali ankiety dla dzieci ze szkoły podstawowej, w których pytali ich o zainteresowanie darmową pomocą w nauce, dodatkowymi zajęciami czy po prostu wsparciem przy odrabianiu lekcji. Odzew mile zaskoczył młodzież, bo prawie 60 dzieci, za zgodą rodziców, zadeklarowało chęć skorzystania z zajęć z gimnazjalistami/kami. Ustalono terminy i przez 4 godziny tygodniowo przez cały listopad 2013 r. gimnazjaliści/ki oraz absolwenci/ki gimnazjum spotykali/ły się z młodszymi kolegami i koleżankami,

aby pomagać im w nauce, rozwijać ich zainteresowania i odrabiać lekcje. Na krótkim filmie nakręconym w czasie trwania projektu można usłyszeć wypowiedź chłopca, który podsumował udział w zajęciach słowami „Bardzo lubię te zajęcia, chciałbym chodzić zawsze”, a młodzież która pomagała, dzieliła się satysfakcją i radością ze swojego wkładu. „Nasza pomoc dzieciom dała mi wiele radości, nasi mali koledzy odrabiali lekcje, a dla mnie była to forma spędzania wolnego czasu, rodzaj wolontariatu. Wspólne malowanie, czytanie, liczenie spowodowało że dzieci bardzo nas polubiły. Dzieci wracały do domu z odrobionymi lekcjami, a nieraz umiały na pamięć słówka z języka angielskiego” – podsumowała jedna z uczennic. Opiekunka grupy podkreślała również trudności „Tak naprawdę nie sądziłam że nam się uda, napotykałam trudności głównie ze strony nauczycieli, a jednocześnie rodziców dzieci biorących udział w pracy nad projektem. Uważali wprost, że to jakieś bzdury! Dopiero jak rodzice dzieci ze szkoły podstawowej stwierdzili, że odbierali swoje córki i synów po godzinie 16 i już nie musieli pytać co masz zadane, wszyscy

zorientowali się że nasza praca była potrzebna. Rodzice tych dzieci chcieliby, aby takie działania były prowadzone cały rok szkolny." Zaangażowanie młodzieży nie kończyło się na prowadzeniu korepetycji. W grudniu

2013 r. zorganizowano Maraton Pisania Listów, a na stronie internetowej szkoły młodzi ludzie informują, że chcą nadal pracować nad podobnymi projektami i dodają: „zaczynamy w drugim semestrze!”

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zadowolenie dzieci I, II i III klasy szkoły podstawowej i ich rodziców z miesięcznej pomocy i postępach w nauce.
- Przekonanie gimnazjalistów i gimnazjalistek o możliwości realizacji własnych po-

mysłów i poznanie wartości i korzyści płynących z pracy dla innych.

- Radość i satysfakcja młodzieży z wykonywanej pracy wolontariackiej oraz chęć angażowania się w dalsze działania.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

 Ankieta badająca potrzeby i poziom zainteresowania projektem przed jego realizacją oraz dostosowanie planów zajęć do wyników ankiety.

Budowanie poparcia dla swoich pomysłów oraz kontakt z dziećmi, ich rodzicami, dyrekcją szkoły, co zwiększa szanse na sukces planowanych działań, motywuje młodzież do pracy i przy okazji integruje.

Przedstawiciel i przedstawicielka grupy z Blachowni podsumowują swój projekt podczas Gali Wolontariatu, grudzień 2014 r.

Miejsce: Niećkowo, Zespół Szkół

Projekt: Stop przemocy w rodzinie

Temat: Prawo do nietykalności, prawo do życia bez przemocy

Cel: Wzrost wiedzy społeczności lokalnej o częstotliwości występowania różnych przejawów przemocy domowej. Zwiększenie społecznej wrażliwości w odniesieniu do zjawiska przemocy w rodzinie.

Zasięg: Lokalny

Formy działania: Happening, akcja informacyjna

Opiekunka: Monika Wiśniewska

JAK MŁODZI LUDZIE PORUSZAJĄ TEMATY TABU, TAKIE JAK PRZEMOC W RODZINIE?

Przygotowania do realizacji projektu w Zespole Szkół w Niećkowie wyglądały podobnie jak w innych szkołach – regularne spotkania, wybór tematu, praca nad projektem, podział zadań. Ale wybór tematu to pewne zaskoczenie. Wszystko po to, aby zwrócić uwagę lokalnej społeczności na zjawisko przemocy w rodzinie i prawo każdego człowieka do życia bez przemocy. Głównym działaniem projektu „Stop przemocy w rodzinie” był zorganizowany happening i akcja informacyjna na Targowisku Miejskim w Szczuczynie. Zwykły wtorek, 19 listopada 2013 r., dzień handlowy dla wielu mieszkańców/ek Szczuczyna i okolic. Dzięki akcji młodzieży z Niećkowa, ten wtorek okazał się jednak niezwykły. Uczniowie i uczennice zwracali/ły na siebie uwagę dzięki zorganizowanej inscenizacji i transparentom. Poświęcili również sporo czasu na rozdanie 300 ulotek i rozmowy o przemocy w rodzinie z osobami pracującymi

i odwiedzającymi targowisko. Młodzi ludzie, próbując zwrócić uwagę na różne formy przemocy, tej fizycznej jak i psychicznej, zachęcali przede wszystkim do reagowania na nią. Na stronie internetowej szkoły można przeczytać: *„Podczas akcji informacyjnej, w czasie rozdawania ulotek i rozmów przeprowadzonych przez uczniów z przedstawicielami społeczności lokalnej, padały również głosy akceptujące przysłowiowego klapsa. Świadczy to o tym, że przed naszym społeczeństwem jest jeszcze wiele do zrobienia, bo radykalna zmiana postaw społecznych wymaga czasu. (...) Manifestacja młodzieży z Niećkowa cieszyła się sporym zainteresowaniem, zarówno handlujących, jak i kupujących. Była nie tylko urozmaiceciem wtorkowego targu, ale też wywołała falę rozmów na poruszony problem, co być może przyczyni się do przemyśleń, refleksji i do zmiany postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie”.*

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zaangażowanie społeczności szkolnej i zdobycie się na odwagę, aby nagłośnić problem przemocy na gruncie lokalnym w małym środowisku.
- Przekonanie młodzieży o słuszności przedsięwzięcia.
- Uświadomienie młodzieży i społeczności lokalnej o występujących przejawach przemocy i potrzebie reagowania na przemoc w rodzinie.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Wybór tematu, który jest uniwersalny, który może być kontrowersyjny, a nawet stanowić tabu dla niektórych osób.

Wybór ruchliwego miejsca na akcję, do którego przychodzi wiele osób, a jednocześnie miejsca, w którym można przy okazji (zakupów) porozmawiać.

Zaangażowanie w akcję wielu uczniów i uczennic.

Uczniowie i uczennice wcześniej przygotowali scenariusz akcji tak aby każdy wiedział za jaką część happeningu jest odpowiedzialny i jaką pełni rolę w całym wydarzeniu.

Młodzież zajęła się także przygotowaniem materiałów akcyjnych, wykonaniem transparentów i ulotek, które przykuwały uwagę w czasie akcji.

Zdjęcia z przeprowadzonej akcji na stronie internetowej szkoły, listopad 2013 r.

CO MY WIEMY O PRAWACH CZŁOWIEKA I AMNESTY INTERNATIONAL?

Miejsce: Dzierzgoń, Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida

Projekt: Co my wiemy o prawach człowieka i Amnesty International?

Temat: Prawa człowieka, działalność Amnesty International

Cel: Zwiększenie wiedzy młodzieży na temat praw człowieka i działalności Amnesty International, prowadzonych akcjach i kampaniach.

Zasięg: Szkolny

Formy działania: Warsztaty, akcje informacyjne
(plakaty, gazetka szkolna, ulotki)

Opiekunka: Mariola Zięba

JAK WYKORZYSTAĆ TRADYCYJNE FORMY PRZEKAZU I INFORMACJI W SZKOLE?

Poprzednie projekty pokazują, że edukację praw człowieka można prowadzić na wiele różnych sposobów. Młodzież z Dzierzgonia wybrała różne znane im formy przekazu, które przez cały semestr przeplatały się w życiu szkoły. Dwugodzinne warsztaty o prawach człowieka „Prawa człowieka – czy one mnie też dotyczą?” odbyły się we wrześniu 2013 r. dla 170 uczniów i uczennic szkoły. Jednocześnie powstawały kolejne materiały, również o działalności Amnesty International, które wykorzystane zostały w pogadankach dla całej szkoły. Te spotkania z prawami człowieka i Amnesty International miały zachęcić dzierzgońską młodzież do aktywności, w tym do wykonywania plakatów z hasłami o prawach człowieka i prezentowanie ich na przerwach. Młodzież szkoły została włączona w tworzenie gazetki szkolnej i zaproszone do konkursu na ulotkę tematyczną. Opiekunka grupy dodaje: „W ramach dobrych praktyk polecam konkurs na najciekawszą tematycznie

oczywiście ulotkę i to badanie, które teraz przeprowadzamy w szkole za pomocą tarczy strzelniczej też uczniom się podoba (na gazetce na szkolnym korytarzu wisi namalowana na dużym arkuszu papieru tarcza strzelnicza i każdy uczeń może oddać strzał oceniając jednocześnie poziom swojej wiedzy o prawach człowieka po projekcie)”. Te różne działania i różne formy angażowania uczniów i uczennic w szkole systematycznie zwiększały ich świadomość i wiedzę. Opiekunka kontynuuje: „Uczniowie przede wszystkim nauczyli się odpowiedzialnej pracy w grupach, wspólnego działania oraz poszerzyli swoje wiadomości na temat praw człowieka oraz dowiedzieli się o działalności Amnesty International. W ich świadomości Amnesty International kojarzyło się tylko z Maratonem Pisania Listów. Projekty działań były wspólne, razem zastanawialiśmy się co można by zrobić w naszej szkole, stąd pomysł gazetek, prezentacji, ulotek, a teraz tarczy strzelniczej i antyramy ze zdjęciami”.

EFEKTY, CZYLI CO UDAŁO SIĘ OSIĄGNAĆ:

- Zainteresowanie młodzieży w szkole tematyką praw człowieka oraz zaangażowanie w podejmowane przez uczennice działania.
- Nabycie przez młodzież wiedzy związanej z pojęciami godność, równość, wol-

ność, prawa człowieka oraz o działalności Amnesty International i jej aktualnych kampaniach.

- Zaangażowanie i aktywizacja młodzieży w różne działania projektowe.

DOBRE PRAKTYKI, CZYLI NA CO WARTO ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

Przeprowadzenie podsumowania prowadzonych działań i zbieranie opinii od wszystkich uczniów i uczennic w szkole.

Projekt zakładający wzrost wiedzy był realizowany poprzez systematyczne i rozłożone w czasie różne działania, które pomagały pogłębiać wiedzę, inspirowały oraz motywowały do działania.

Młodzież z Dzierzgonia podczas warsztatów poświęconych omówieniu projektu i planowaniu kolejnych akcji, marzec 2014 r.

DOBRE PRAKTYKI W PRACY Z MŁODZIEŻĄ NA RZECZ ZMIAN W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I LOKALNYM

Uczestnicy akcji „Stop przymusowym wysiedleniom” zorganizowanej przez osoby uczestniczące w Obozie Praw Człowieka w Wiśle, wrzesień 2012 r.

Przedstawione w pierwszej części publikacji dobre praktyki z projektów uczniowskich są cennymi przykładami prawdziwego zaangażowania w działania na rzecz zmian w środowisku szkolnym i lokalnym. Skorzystać z nich mogą uczniowie/uczennice, nauczyciele/ki, a także animatorzy/ki oraz działacze/ki organizacji pozarządowych.

Dowiedzmy się zatem, co złożyło się na to, że młodzi ludzie podjęli się takich działań? Skąd młodzież czerpała inspiracje, jak wykorzystywała umiejętności organizacji działań, kontaktowania się z mediami czy lokalnymi instytucjami administracji publicznej? Skąd ta odwaga i chęć do wychodzenia poza mury szkoły? Jak młodzi ludzie uczyli się, rozwijali swoje kompetencje i wykorzystywali je do zmiany swojego otoczenia?

Ta część publikacji opiera się na wnioskach zawartych w raporcie ewaluacyjnym opracowanym przez zewnętrzną ewaluatorkę i zawiera podsumowanie najważniejszych doświadczeń szerokiego grona osób zaangażowanych w realizację projektu „Prawa Człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach”.

Ewaluacja projektu pozwoliła wszystkim zaangażowanym osobom zidentyfikować przykłady działań, które są dobrymi praktykami. W ewaluacji tej uczestniczyli/ły nauczyciele/ki, koordynatorki projektu, animatorzy/ki oraz uczniowie i uczennice. Przyjrzymy się bliżej przykładom działań, które zostały ocenione jako dobre praktyki projektu „Prawa Człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach”.

ZORIENTOWANIE NA ZMIANĘ I KONTEKST LOKALNY

„Pisząc projekt wychodziliśmy z założenia, że lepiej dokonać drobnej zmiany w swoim otoczeniu niż hipotetycznie rozważać zmianę całego świata. Stąd na każdym spotkaniu będziemy łączyć wiedzę, kontekst lokalny i szkolny oraz naukę konkretnego działania”.

To idea projektu, którą powtórzył we wstępie do materiałów edukacyjnych, ich autor, Piotr Skrzypczak. Sposób przygotowania materiałów, przekaz podczas warsztatów i akcent całego projektu zorientowane były na spowodowanie pozytywnej zmiany w środowisku lokalnym szkół, które przystąpiły do projektu. Materiały zostały zaprojektowane tak aby przygotowywać młodych ludzi do myślenia o swojej okolicy z perspektywy praw człowieka. W ramach przygotowań młodzi ludzie rysowali mapy swojej okolicy, umiejscawiali w tej przestrzeni siebie, następnie identyfikowali problemy w relacji jednostka-władza. Uczyli się nazywać swoje otoczenie i panu-

jące w nim relacje językiem praw człowieka. Na podstawie analizy otoczenia poszukiwali rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów oraz osób i instytucji, które mogłyby pomóc w ich realizacji.

Analiza problemów i wspólne identyfikowanie rozwiązań ukierunkowały młodych ludzi na wprowadzanie zmian w swoim otoczeniu, co doprowadziło do realizacji lokalnych strategii rozwiązywania problemów w zakresie praw człowieka. Zdecydowane osadzenie projektu w kontekście lokalnym i perspektywa praw człowieka sprawiały, że młodzi ludzie uczyli się nowego sposobu myślenia o swojej okolicy oraz o swojej roli w społeczności lokalnej. Uczyli się współodpowiedzialności, wrażliwości i nabywali umiejętności obywatelskie.

Taki sposób pracy:

Jest dobrym przygotowaniem młodzieży do mobilizacji na rzecz zmian i przyczynia się do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Umiejscawia młodych ludzi mocno w swojej lokalnej społeczności.

Daje poczucie sprawczości, a rezultaty podjętych działań pokazują realny wpływ, jaki każda osoba ma na swoje otoczenie.

Grupa projektowa z Gimnazjum nr 3 z Lublina
na tle przygotowanej mapy okolicy, marzec 2012 r.

„Proces szukania problemu (przygotowanie działań samodzielnego projektu) powoduje otwarcie się na to co dzieje się w najbliższej okolicy. Pozwala dostrzec problemy bardziej ogólnie, nie tylko przez pryzmat ochrony praw człowieka, ale bardziej systemowo.” – anonimowa wypowiedź nauczyciela lub nauczycielki o projekcie z ankiety ewaluacyjnej.

PRACA W GRUPIE I METODA PROJEKTU

Wszystkie grupy zaangażowanych w projekt osób najczęściej jako dobrą praktykę wskazywały **pracę w grupie nad projektem** uczniowskim. Dlaczego? Współpraca w grupie to nauka poprzez doświadczenie, to praca, która zmusza do konfrontacji własnych pomysłów i opinii, która zmusza do autorefleksji, poszukiwania własnej roli w zespole oraz do poszukiwania wspólnych rozwiązań. Młodzi ludzie uczyli się współpracy i działalności społecznej, biorąc sprawy w swoje ręce i aktywnie uczestnicząc w pracy zespołów projektowych. Taki rodzaj nauki jest najcenniejszy i najtrwalszy. To doświadczenie wzmocniło w uczniach/uczennicach umiejętności konieczne do działań na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej. Zwiększyło ich umiejętności komunikacyjne na różnych poziomach np.: komunikacji w zespole, komunikacji i współpracy z mediami w ramach projektu, nawiązywania kontaktu z różnymi instytucjami, w tym z administracją publiczną i samorządową.

Badania wśród uczniów i uczennic wykazały, że najczęściej wskazywaną nabytą kompetencją była umiejętność pracy w grupie, a także umiejętność dyskusji, wyrażania swojego zdania i argumentacji. To doświadczenie rozwijało takie cechy jak odwaga czy samodzielność. Praca w grupie, w której każda osoba miała przypisany zakres obowiązków, uczyła odpowiedzialności. Młodzi ludzie zrozumieli, że jeśli jedna osoba nie wypełni swoich zadań, cały projekt może zostać niezrealizowany. Zrozumieli istotę pracy w grupie, a tym samym też istotę współodpowiedzialności. Mogli zauważyć, że ich działania czy postawy mają znaczenie i prowadzą do pozytywnych zmian. Tam, gdzie te zmiany nie były tak widoczne, albo na efekty trzeba dłużej czekać, można powiedzieć, że praca nad projektem co najmniej uwarściła młodych ludzi.

Drugim ważnym elementem pracy w grupie była metodologia, według której młodzież pracowała. Wszystkie etapy **pracy metodą**

projektu zawierały się w kilku spotkaniach, w czasie których młodzi ludzie pogłębiali swoją wiedzę i zdobywali nowe umiejętności. Najpierw była integracja, poznawanie okolicy, czyli praca nad budowaniem zespołu projektowego i lokalnego kontekstu. Następnie młodzi ludzie poznawali i zgłębiali temat praw człowieka, uczyli się dostrzegać je w swoim otoczeniu oraz zwracać uwagę na przejawy ich łamania. Te doświadczenia i nauka pomogły im w rozpoznawaniu lokalnych problemów związanych z prawami człowieka oraz wypracowywaniu rozwiązań dla nich. Młodzież wyposażona w te

informacje mogła opracować swój projekt, skupiając się na przygotowaniu, zorganizowaniu i przeprowadzeniu działania na rzecz zmian. W ramach przygotowań, młodzież określała cel swojego projektu, planowała poszczególne działania, podział zadań i harmonogram. Wykonywała, zgodnie z wypracowanymi planami, zadania, które miały doprowadzić do przeprowadzenia głównych działań projektu. Na zakończenie młodzi ludzie podsumowywali swoje projekty i efekty swoich działań.

Podsumowując, praca nad projektem:

Rozwijala w nich samodzielność, ważną cechę dla inicjowania przyszłych działań, a dzięki aktywnemu uczestnictwu młodzi ludzie zdobywali cenne doświadczenie.

Rozwijala wiedzę i praktyczne umiejętności na temat realizacji projektów, w tym określania celu, planowania, tworzenia harmonogramu, podziału zadań, tworzenia materiałów, organizacji wydarzeń czy podsumowywania.

Pozwalała zdobywać doświadczenie, uwrażliwiała i uczyła współodpowiedzialności za wykonywaną pracę.

Uczyła radzić sobie z trudnymi sytuacjami.

Była okazją do zdobywania i pogłębiania umiejętności komunikacyjnych na różnych poziomach.

Oto przykłady wypowiedzi z anonimowej ankiety na pytanie o najskuteczniejsze praktyki:

„Na pewno praca w grupie metodami aktywizującymi. Moja grupa dziewcząt bardziej się otworzyła na wspólne podejmowanie zadań i własną samoocenę. Uwierzyły w swoje możliwości.”

„Najskuteczniejszym elementem była praca w grupach nad projektem, angażowała wszystkich uczestników warsztatów.”

„Praca w grupie. Praca nad rozwiązaniem problemu dotyczącego społeczności lokalnej.”

Uczestniczki Obozu Praw Człowieka w Międzywodziu planują swój projekt, wrzesień 2013 r.

WSPÓLNE ORGANIZOWANIE AKCJI

Organizowanie akcji to dla wielu uczestników i uczestniczek dobra praktyka i cenna lekcja wyniesiona z projektu. Uczyli/ły się oni/one elementów planowania i realizacji akcji w trakcie pracy nad własnym projektem oraz w trakcie Obozów Praw Człowieka. Ćwiczenia te pozwoliły młodym ludziom przygotować się do samodzielnego działania. Zdobywane stopniowo umiejętności, poprzez różne mini-działania i elementy aktywności, pozwalały młodzieży „wychodzić z ławek” i aktywnie uczestniczyć w lokalnym życiu społecznym. Takie podejście w całym procesie uczenia się było ważne dla wspierania pro-aktywnej postawy młodych ludzi i ich gotowości do podejmowania działań na rzecz społeczności lokalnej.

Organizowanie akcji miało też duży wpływ na rozwój osobisty uczniów i uczennic, którzy/re po pierwsze nabrali/ły śmiałości i pewności siebie, a po drugie mogli/ły uczyć się reakcji na niespodziewane wydarzenia czy zachowania ze strony otoczenia. Organizowaniu akcji często towarzyszyła konieczność kontaktu z urzędami, dzięki której uczyli się zaradności oraz sposobu funkcjonowania urzędów i instytucji administracji publicznej. Ważne okazały się także te sytuacje, w których działania uczniów/uczennic (np. w urzędach, czy akcje uliczne) nie przynosiły efektów, bądź przynosiły takie efekty, jakich się nie spodziewali. Porażka bądź trudna sytuacja były bardzo ważną lekcją w rozwoju osobistym młodych ludzi. Uczyli odpowiedniego reagowania, zmuszały do refleksji i poszukiwania rozwią-

zań. Takie sytuacje nawet na poziomie akcji lokalnych czy szkolnych przyczyniały się do rozwoju umiejętności negocjacji i mediacji.

Warto podkreślić, że uczniowie i uczennice zdobyli/ły również doświadczenie w zakresie samego procesu organizacji akcji. Ta cenna nauka sprawiała, że młodzież chętnie angażowała się w organizowanie kolejnych akcji czy wydarzeń, które realizowała często poza planowanymi działaniami projektu uczniowskiego. Przykłady tych dodatkowych akcji i wydarzeń są bardzo różne, od najczęściej organizowanego Maratonu Pisanie Listów, przez udział w różnego rodzaju akcjach wolontariackich i charytatywnych, po organizowanie dyskusji politycznej, spotkania w klubach seniora czy monitorowanie przejawów nietolerancji i nienawiści na portalach społecznościowych. Bez wątpienia jest to także cenna lekcja działalności obywatelskiej i społecznej.

Akcje, które spotykały się z dużym odzewem i łączyły się z konkretnymi zmianami w otoczeniu, przynosiły dodatkowe efekty. Z jednej strony młodzież utwierdzała się w przekonaniu o potrzebie i konieczności podejmowania działań w tym zakresie. Z drugiej strony, przyczyniało się to do budowania poparcia i powiększania grona osób zainteresowanych tematyką praw człowieka.

Organizowanie akcji:

Rozwijało umiejętności dyskusji, argumentacji i mediacji.

Uczyło radzenia sobie z trudnymi, niespodziewanymi zachowaniami czy reakcjami otoczenia.

Rozwijało pewność siebie, odwagę i śmiałość w młodych ludziach.

Było cenną lekcją praktycznych umiejętności i wiedzy o samym procesie organizacji wydarzeń.

„Dzięki naszej akcji informacyjnej, praktycznie cała szkoła dowiedziała się o organizacji i prowadzonych kampaniach. Coraz więcej osób zaczęło interesować się udziałem w warsztatach czy Maratonie Pisania Listów. Pomimo że nie udało nam się zrealizować wszystkich zaplanowanych akcji, nasza Szkolna Grupa Amnesty International znacznie się powiększyła od marca. Mamy silną ekipę, która poprowadzi działania po odejściu maturzystów. Osobiście mam zamiar być na bieżąco ze sprawami Amnesty także po zakończeniu szkoły. Kto wie, może uda mi się zaangażować w wolontariat na studiach?” – Urszula, uczennica I Liceum Ogólnokształcącego w Ełku.

Uczestnicy i uczestniczki Obozu Praw Człowieka w Międzywodziu przygotowują się do przeprowadzenia akcji, wrzesień 2014 r.

Budowało postawę obywatelską i wspierało umiejętności działania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.

Przygotowania do akcji o prawie do mieszkania i przymusowych wysiedleniach na Obozie Praw Człowieka w Wiśle, wrzesień 2012 r.

LOGICZNY CIĄG POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW PROJEKTU

Projekt „Prawa Człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach” został skonstruowany tak, aby z każdego elementu wynikał następny, a wszystko tworzyło spójną całość. Formuła projektu oparta była o ciąg przyczynowo-skutkowy. Każdy etap projektu, przynosił wymierne korzyści i widoczne efekty dla uczniów i uczennic. Młodzi ludzie najpierw uczestniczyli w warsztatach i pogłębiali swoją wiedzę w czasie siedmiu spotkań. Ten cykl rozpoczynał się od integracji oraz określania planu działania (stworzenia mapy okolicy i uzupełnienia jej o maksymalną ilość informacji). Następnie prowadzone były warsztaty wprowadzające pojęcia związane z prawami człowieka i podstawowymi dokumentami. Spotkania stopniowo przechodziły w rozpoznawanie lokalnych problemów w obszarze praw

człowieka, a ich zakończeniem było wypracowywanie rozwiązań dla nich. Dodatkowo mogli korzystać z platformy e-learningowej, na której mieli możliwość pogłębiania wiedzy, oglądania filmów i brania udziału w konkursach. Zdobytą wiedzę wykorzystywali przy tworzeniu własnych projektów.

Część osób uczestniczyła w Obozie Praw Człowieka, który był organizowany dwukrotnie we wrześniu 2012 i 2013 roku. W czasie obozu młodzież z kilkunastu szkół uczyła się, doskonaliła swoje projekty oraz zdobywała nową wiedzę i umiejętności. Co więcej, mogła wymienić się swoimi doświadczeniami i wzajemnie inspirować. Kulminacją były projekty i akcje realizowane w środowisku szkolnym i lokalnym. Młodzi ludzie mogli w ten sposób zobaczyć efekty swojej pracy

od samego początku udziału w projekcie. Mogli też wykorzystywać na każdym kolejnym etapie nowe umiejętności. Na zakończenie w ramach wyróżnienia i nagrody dla grup, które zrealizowały swoje projekty, organizowana była Gala z okazji Dnia Wolontariatu, w Warszawie, w grudniu 2012 i 2013 r. Jej celem było dzielenie się z innymi uczestnikami/czkami swoimi osiągnięciami. Była to

też okazja do poznawania się różnych grup skupionych wokół Amnesty International i wzajemnego inspirowania się.

Metoda ta okazała się dobrą praktyką, gdyż dla motywacji uczniów i uczennic ważne było, aby dostrzec korzyści i efekty kolejnych działań oraz zobaczyć ich szerszy kontekst. W tym projekcie było to możliwe.

Uczennice z Liceum Ogólnokształcącego nr III z Ostrowca Świętokrzyskiego prezentują swój projekt podczas Gali Wolontariatu w Warszawie, grudzień 2013 r.

„Jedną z najlepszych praktyk, które warto wykorzystać w przyszłości, był ciąg przyczynowo skutkowy, czyli to, że projekt był podzielony na etapy, z każdego coś wynikało i zwieńczeniem był obóz, który był formą nagrody. A na samym końcu realizacja projektu z wykorzystaniem całej wiedzy, którą otrzymali w trakcie poprzednich etapów. Efekty dla nich były namacalne.” – Małgorzata Kot, koordynatorka projektu.

„Projekt świetny, młodzież się rozwija, zmieniają postawy, poszerzają horyzonty. Właściwie to wszystkie elementy. Nie da się tego rozdzielić. Podczas warsztatów, młodzież była zainteresowana, zaciekawiona. Z jednej strony są to elementy WOS-u, ale w innej formie pokazane. Te ćwiczenia są bardzo skuteczne, bo powodują, że młodzież jest bardziej zaangażowana, zaciekawiona i im się chce. Poza tym zaczynają rozumieć sens i ideę takiej działalności. To jest proces oczywiście, ale jeśli rozumieją, do czego służą instytucje, albo widzą w najbliższej okolicy jak są łamane prawa człowieka to już dużo. Bardzo uwrażliwia ten projekt. Zwracają uwagę na okolice i otoczenie.” – Mariola Zięba, nauczycielka z Zespołu Szkół im. Cypriana Kamila Norwida z Dzierzgonia.

Uczennice z Dzierzgonia przedstawiają efekty pracy grupy, grudzień 2013 r.

Młodzież z Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku podczas Gali Wolontariatu w Warszawie, grudzień 2012 r.

RÓŻNORODNOŚĆ I DOSTOSOWANIE FORM EDUKACYJNYCH

Różnorodność form nauki, czyli połączenia wiedzy teoretycznej z praktycznymi ćwiczeniami i użycie różnych kanałów przekazu, pozwoliło zainteresować i zaangażować młodych ludzi o różnych potrzebach. Każdy człowiek może mieć inny sposób przyswajania wiedzy, inną energię działania, szybkość przetwarzania informacji i różne zainteresowania. Dlatego ważne było, że projekt zaoferował taką gamę metod, aby każdy/a uczeń/uczenica mógł/mogła znaleźć element, który im odpowiada.

Scenariusze warsztatów prezentowane w publikacji *„Podejmowanie działań na rzecz zmian w środowisku lokalnym. Materiały do pracy z grupą”* zostały pozytywnie ocenione przez większość nauczycieli/ek i wskazane, jako dobra praktyka w poszerzaniu wiedzy. Zwracano uwagę zarówno na liczbę 7 warsztatów, na ich formę oraz dostosowanie do wieku. Sposób przekazywania informacji i różnorodność ćwiczeń wzbudzały entuzjazm w uczniach i uczennicach, a więc nie traktowali ich jako przymus, ale

jako ciekawe doświadczenie. Wszystkie ćwiczenia, w których uczestniczyły grupy tworzyły logiczny ciąg, dzięki czemu młodzież krok po kroku mogła przygotowywać się do tworzenia własnego projektu i stopniowego budowania swoich kompetencji. Dzięki **dynamice zajęć** lepiej zapamiętywali/ły wiedzę, uczyli/ły się kojarzyć i analizować. Zdaniem

animatorów/ek projektu ćwiczenia związane z ruchem (np. wizyta na komendzie, ćwiczenia z jajkiem, krótkie akcje) sprawdzały się najlepiej, gdyż młodzież lubi „ruch, zamieszanie, akcje”. Taka metoda działa na ich wszystkie zmysły, a tym samym angażuje ich uwagę w stopniu całkowitym. Uczniowie i uczennice potwierdzili/ły tą ocenę animatorów/ek.

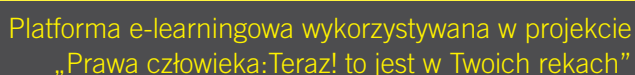
„Podczas realizacji projektu „Prawa człowieka. TERAZ! To jest w Twoich rękach” najbardziej podobało mi się uczestniczenie w warsztatach oraz realizacja własnego projektu. Podczas warsztatów nauczyłam się poprawnie redagować notatkę do prasy, dowiedziałam się jak rozmawiać z mediami na temat akcji. Nabyłam również wiele praktycznych umiejętności, np. jak zorganizować manifestację. Po zakończeniu projektu dostrzegam wiele problemów związanych z prawami człowieka, nie tylko w odległym świecie, ale i w moim najbliższym otoczeniu.” – Kasia, uczennica Gimnazjum w Czerminie.

„W projekcie „Prawa człowieka. TERAZ! To jest w Twoich rękach” najbardziej podobały mi się warsztaty szkolne i w Międzywodziu. Podczas uczestniczenia w nich zdobyłam wiele nowych doświadczeń, nauczyłam się inaczej myśleć o takich problemach jak: dyskryminacja, brak mieszkania, brak podstawowych warunków do godnego życia. Zmieniłam także swoje myślenie na temat drugiego człowieka. Po zakończeniu projektu, obecnie zwracam uwagę na rzeczy, które tak niedawno jeszcze mnie nie interesowały, tzn. łamanie praw człowieka w różnych krajach. Potrafię słuchać o nich z zainteresowaniem w programach tv. Myślę, że jestem mądrzejsza.” – Agnieszka, uczennica Gimnazjum w Czerminie.

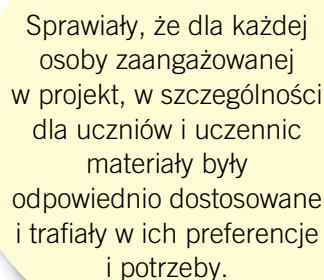
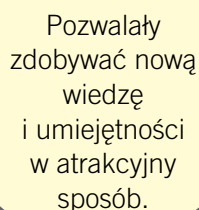

Publikacja „Podejmowanie działań na rzecz zmian w środowisku lokalnym. Materiały do pracy z grupą.”, 2013 r.

portali społecznościowych. Dodatkowo **filmy** umieszczane na platformie zostały zauważone przez uczniów i uczennice, ponieważ mają bardzo dużą siłę przekazu, uwrażliwiają i działają na wiele zmysłów. Uczniowie/uczennice podkreślali/ły, że filmiki robiły na nich ogromne wrażenie i dzięki nim łatwiej było im dostrzec problem łamania praw człowieka.

Podsumowując, różnorodne formy i narzędzia:

Były aktywizujące, budowały dynamikę i integrowały.

Dawały możliwość uczenia się przez doświadczenie różnych sytuacji.

„W projekcie „Prawa człowieka: TERAZ! To jest w twoich rękach” najbardziej zachwylił mnie sposób jego realizacji. Widać było, że organizatorom zależało na trafieniu do odbiorców. Ciekawe warsztaty, urozmaicone zajęcia, niebanalne pomysły sprawiły, że doskonale zapoznałam się z omawianą tematyką. Podczas warsztatów nauczyłam się wielu rzeczy, które znacznie ułatwiły późniejszą realizację autorskiego projektu. „Timeline”, organizowanie manifestacji czy pisanie informacji prasowych to tylko niektóre z nich. Jestem bardzo zadowolona z uczestnictwa w projekcie.” – Paula, uczennica Gimnazjum w Czerminie.

Wizyta młodzieży z Gimnazjum w Lipiu w jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej, maj 2012 r.

WSPÓLNA PRACA NA OBOZIE PRAW CZŁOWIEKA

Obozy organizowane w 2012 i 2013 roku zostały bardzo pozytywnie ocenione przez wszystkie osoby uczestniczące w badaniu ewaluacyjnym. Obóz był przeznaczony dla najbardziej aktywnych grup i dał uczniom/uczennicom poczucie wyróżnienia i nagrody za zrealizowaną pracę. Był forum wymiany doświadczeń, umożliwiającym jednocześnie integrację, poznanie się i obserwowanie nieznanych dotąd działań czy pracy innych osób. Była to okazja do spotkania i wymiany doświadczeń na różnych płaszczyznach

z rówieśnikami/czkami, nauczycielami/kami, trenerami/kami czy działaczami/kami organizacji. Te wydarzenia dawały możliwość aktywnej partycypacji we współpracy ze swoimi rówieśnikami, a także bardziej doświadczonymi działaczami/kami organizacji pozarządowych. Co najważniejsze młodzi ludzie mieli poczucie „bycia częścią czegoś większego, ważnego”, co miało spore znaczenie dla ich motywacji. Aktywnie uczestniczyli w tworzeniu akcji, w jej przygotowaniu, przeprowadzeniu i podsumowaniu.

Akcja „SOS Europa!” zorganizowana przez uczestników i uczestniczki Obozu Praw Człowieka w Międzywodziu, wrzesień 2013 r.

Ta **wspólna praca** była bardzo ważna, ale nie tylko to zostało wskazane jako dobra praktyka. Panujący na obozie klimat, relacje i **partnerstwo**, odegrały również znaczącą rolę. Dla uczniów i uczennic istotne było to, że podczas obozów czuli się nie jak uczniowie/uczennice, ale jako równi sobie członkowie/członkinie społeczności, którzy/które są traktowani/traktowane poważnie. Sprzyjało temu wiele elementów, między innymi fakt, że zwracali się do trenerów/ek w formie „Ty”, jak również, że mieli zajęcia wyposażające w umiejętności, których nigdy wcześniej nie doświadczyli/

ły (np. praca z mediami, udział w organizacji dużej akcji, „wychodzenie do ludzi”). Wpłynęło to na ich większą aktywność, motywację do realizacji własnych projektów, jak i zainteresowanie pracą organizacji pozarządowych. Kolejnym ważnym elementem pracy z młodzieżą było podejście, w którym uczniowie i uczennice nie byli oceniani. Brak ocen wyzwalał w nich większą śmiałość, odwagę do podejmowania różnych prób, bez lęku o karę czy krytykę. To podejście towarzyszyło młodym ludziom nie tylko w czasie obozów, ale również przez cały czas trwania projektu.

„Obóz jak najbardziej mnie zmotywował do podjęcia działania. Podjęłam dużo postanowień. Przyjeżdżając na obóz nie wiedziałam jak przeprowadzić dobrą akcję. Teraz dużo wiem. Mam postanowienie podjęcia konkretnych działań.” – wypowiedź uczennicy biorącej udział w projekcie.

„Obóz zmotywował mnie do pomocy innym ludziom, do walki o to, co należy się innym ludziom, bo prawa człowieka są dla wszystkich, a nie dla wybranych. Należy zrobić jak najwięcej akcji, które pomagają innym i nam samym. Należy być odważnym.” – wypowiedź ucznia biorącego udział w projekcie.

„Obóz o prawach człowieka był fantastycznym pomysłem oraz okazją do wymiany doświadczeń i do nauki wielu nowych rzeczy. Pozwolił mi poznać wiele ciekawych osób, a także bliżej zintegrować się z moimi uczennicami”. – Ryszarda Kryczka, nauczycielka Gimnazjum w Czerminie.

Informacje prasowe o Obozie Praw Człowieka, uczestniczących grupach i projektach uczniowskich, wrzesień 2013 r.

Poznawali prawa człowieka

CZERMIN. Działaczki Szkolnej Grupy Amnesty International z gimnazjum wzięły udział w Ogólnopolskim Obozie Praw Człowieka w Międzywodziu.

Na obóz do Międzywodzia pojechało szesnaście 5 - osobowych grup wraz z opiekunami. Grupy te wcześniej w ramach międzynarodowego projektu „Prawa człowieka. Teraz to jest w Twoich rękach” zredagowały własny projekt, który został wysłany na konkurs. Wśród wygranych znalazł się m.in. autorski projekt uczennic gimnazjum z

Działaczki Szkolnej Grupy Amnesty International z Gimnazjum w Czerminie.

Czermina. Jego temat brzmiał: „Jakie działania podejmuje młodzież wbrew przyjętym zasadom naszej szkoły, środowiska i jak im skutecznie przeciwdziałać”.

Każdego dnia dziewczyny uczestniczyły w zajęciach na temat łamania praw człowieka. Wiele nauczyły się o uchodźcach i migrantach, zostały przesko-

cone w sprawach ekologii. Nauczono je, jak udzielać wywiadu radiowego i telewizyjnego oraz jak poprawnie napisać notatkę prasową. Kluczowym punktem

obozu była przeprowadzona na molo w kurorcie Międzyzdroje akcja, która dotyczyła obrony praw uchodźców i migrantów przybywających do Europy. - Jesteśmy bardzo zadowolone, że udało nam się wziąć udział w tym wydarzeniu. Warto było pracować nad projektem i uzyskać to wyróżnienie, gdyż przeżył z obozu na długo zostaną nam w pamięci. Poznałyśmy wielu młodych, wartościowych ludzi, z którymi mogłyśmy wymienić swoje doświadczenia w pracy w ramach Szkolnej Grupy AI – podsumowują wyjazd jego uczestniczki. **at**

WSPÓLNA PRACA NA OBOZIE PRAW CZŁOWIEKA

Finał akcji „Stop przymusowym wysiedleniom” zorganizowanej w centrum Wisły przez uczestników i uczestniczki Obozu Praw Człowieka, wrzesień 2012 r.

Grupy z Dzierzgonia i Białegostoku podczas warsztatów na temat pracy z mediami w Międzywodziu, wrzesień 2013 r.

WSPARCIE DZIAŁACZEK I DZIAŁACZY ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Udział animatorów i animatorek w projekcie, poprzez wspieranie uczniów i uczennic w tworzeniu projektu i zdobywaniu wiedzy, wzbudzał dodatkowe zainteresowanie. Obecność kogoś z zewnątrz sprawiała, że młodzież chętnie się otwierała, dyskutowała, zadawała pytania i koncentrowała na proponowanej pracy. Dlatego właśnie odpowiedzią na to zapotrzebowanie były osoby animujące (animatorzy i animatorki projektu), które zostały przeszkolone

do pełnienia swojej funkcji. Ich rolą było wspieranie nauczycieli/ek podczas prowadzenia warsztatów w szkołach i mobilizowanie młodzieży do działania. Animatorzy/ki odegrali/ły także dużą rolę podczas Obozów Praw Człowieka, gdzie każda osoba opiekowała się jedną grupą warsztatową. Przez cały okres trwania Obozu pełniła rolę osoby pierwszego kontaktu z uczestnikami/kami, była obecna podczas warsztatów i wspierała grupę podczas przygotowań do akcji.

Młodzież podczas warsztatów poświęconych przygotowaniu plakatu promującego akcję, Międzywodzie, wrzesień 2013 r.

Młodzież podczas warsztatów poświęconych przygotowaniu plakatu promującego akcję, Międzywodzie, wrzesień 2013 r.

„Za każdym razem z niecierpliwością czekaliśmy na przyjazd Animatorki, zawsze wiedzieliśmy, że dzięki takim warsztatom dowiemy się czegoś nowego. Ponadto mieliśmy okazję zadawać wiele pytań, przy czym zawsze świetnie się bawiliśmy. Atmosfera na warsztatach z Animatorką zawsze wyzwalała w nas chęć do działania”.

- uczestniczka projektu.

PARTNERSKIE I ANGAŻUJĄCE PODEJŚCIE DO MŁODYCH LUDZI

Sukcesy młodych ludzi we wprowadzaniu zmian w swoim otoczeniu nie byłyby możliwe bez stworzenia odpowiednich warunków do tego, aby przejęli oni inicjatywę i odpowiedzialność za swoje działania. To właśnie partnerskie i angażujące podejście do młodych ludzi zdecydowało o ich sukcesie i skuteczności działania w środowisku lokalnym. Na to podejście składało się wiele czynników, w tym stworzenie możliwości w pełni aktywnego uczestniczenia i decydowania o działaniach własnych projektów, nauka poprzez doświadczenie, brak ocen, a także wspólne przygotowanie projektu czy organizowanie akcji. Grupy były na ogół niewielkie, w związku z tym sprzyjało to ich integracji i wspólnej pracy. Wspólna praca w takich warunkach powodowała, że wszystkie osoby mogły być zaangażowane

w realizacji projektu. Dodatkowo, kreatywna praca i szukanie rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów były emocjonujące i angażujące dla młodych ludzi.

Partnerskie i angażujące podejście wymagało, rzecz jasna, wysiłku ze strony nauczycieli/ek, animatorów/ek oraz trenerów/ek, aby tak wspierać młodzież, by jednocześnie nie odbierać im inicjatywy i odpowiedzialności oraz dawać możliwość aktywnego uczestniczenia. Nauczyciele i nauczycielki byli/ły zachęcani/ne do odłożenia na bok schematów i hierarchii szkolnej na rzecz partnerstwa i równoprawnego uczestnictwa, co przekładało się na sposób pracy, formę zajęć edukacyjnych, ale też na osobiste relacje pomiędzy wszystkimi uczestnikami/czkami projektu.

Akcja na rzecz praw migrantów/ek i uchodźców/czyń w Międzywodziu, wrzesień 2013 r.

Młodzież czuła się traktowana poważnie, przejmowała odpowiedzialność za projekt i działania.

Takie podejście przynosi wiele korzyści:

Zwiększało to jej zaangażowanie w działania lokalne.

Sprzyjało integracji grupy, uwalnianiu kreatywności, współpracy oraz wyrażaniu swojego zdania i siebie.

Uczestniczki i uczestnicy Obozu Praw Człowieka w Międzywodziu podczas ćwiczenia, wrzesień 2013 r.

ZAKOŃCZENIE

Projekt „Prawa Człowieka: TERAZ! To jest w Twoich rękach” to ogromny wysiłek, jak i cenne doświadczenie dla grup uczniowskich, grona nauczycielskiego i środowiska pozarządowego, a jego efekty widoczne są w środowiskach lokalnych w całej Polsce. To także źródło inspiracji i wiedzy o dobrych praktykach w angażowaniu młodzieży w działania na rzecz środowiska lokalnego.

Niewątpliwie, projekt ten miał bogatą ofertę dla wszystkich osób zaangażowanym w jego realizację. Warsztaty, platforma e-learningowa, materiały edukacyjne, wsparcie pracy zespołów projektowych przez animatorów/ki, Obozy Praw Człowieka, Gala Wolontariatu i inne działania, przyczyniały się do zwiększenia umiejętności obywatelskich oraz mobilizacji młodzieży do pracy na rzecz pozytywnych zmian w ich otoczeniu. Warto podkreślić, że rezultaty tego projektu nie zostały osiągnięte tylko dzięki jednej czy drugiej dobrej praktyce, ale oddziaływaniu wielu różnych form i działań projektu jednocześnie. Łatwo zauważyć, jak wiele elementów, takich jak nauka przez doświadczenie czy aktywne uczestnictwo przeplatają się na różnych etapach tego projektu.

Chciałabym także podkreślić, że realizacji projektu sprzyjało zaangażowanie nauczycieli/ek. Odgrywali/ły oni/one kluczową rolę w projekcie. Od ich zaangażowania, wiedzy i umiejętności dydaktycznych zależał w dużej mierze sukces pracy z młodzieżą w ramach projektu. Ważna była także charyzma. Projekt wymagał dodatkowego poświęcenia czasu, wsparcia uczniów/uczennic, kontaktu z zespołem projektowym, w związku z tym ważna była motywacja nauczycieli/ek. Jeśli byli/ły w stanie zmotywować, zaciekawiać, posiadali/ły duży autorytet wśród młodzieży, nie mieli/miały problemów z realizacją projektu. Także pozytywne nastawienie dyrekcji szkół sprzyjało realizacji projektu. Była to dodatkowa motywacja, wsparcie dla nauczycieli/ek oraz pewnego rodzaju wyróżnienie za to, że udało się organizować akcje i zainicjować działania w szkołach.

Mam nadzieję, że doświadczenia zebrane w projekcie będą przydatne zarówno dla samych uczniów/uczennic jak i działaczy/ek organizacji pozarządowych, nauczycieli/ek, animatorów/ek i innych osób zainteresowanych wprowadzaniem pozytywnych zmian w swoim środowisku lokalnym.

Agnieszka Kochanowicz

Agnieszka Kochanowicz

Amnesty International jest światowym ruchem na rzecz praw człowieka zrzeszającym 3 miliony członków/członkiń, aktywistów/aktywistek i zwolenników/zwolenniczek z ponad 150 krajów i terytoriów, którzy/które podejmują działania, aby położyć kres poważnym naruszeniom praw człowieka.

Naszą wizją jest świat, w którym każdemu człowiekowi przysługują prawa zapisane w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i innych uznanych międzynarodowych standardach praw człowieka.

Amnesty International od ponad 50 lat publikuje raporty i dokumentuje przypadki naruszeń praw człowieka. Działa poprzez kampanie, aktywizm, edukację oraz rzecznictwo, by powstrzymać te naruszenia i pomóc ich ofiarom.

Jesteśmy niezależni od rządów, ideologii politycznych, interesów ekonomicznych i religii, a działamy głównie dzięki składkom członków/członkiń oraz darowiznom publicznym.

*Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii
w ramach polsko-szwajcarskiego programu współpracy
z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.*

